מועדי תשפ"ז, 2027

אזרחות

סמל שאלון: 34281

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

1. הרקע ההיסטורי להקמת המדינה	√
2. הכרזת העצמאות	
חלק היסטורי –היכרות עם תוכן ההכרזה, הצדקות להקמת המדינה: היסטורית־בין־לאומית (הצהרת בלפור, כתב המנדט), טבעית־אוניברסלית	√
חלק אופרטיבי־מעשי – הקמת המדינה ("לפיכך נתכנסנו... אשר תיקרא בשם ישראל")	√
חלק הצהרתי – אופי המדינה (מדינת ישראל תהא פתוחה... מגילת האומות המאוחדות), ארבע פניות והתחייבות לגורמים שונים מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה	√
3. הרעיון הלאומי	
א. התנאים ההכרחיים לקיומה של מדינה	X
ב. <u>לאומיות ומדינת לאום</u>: קבוצה אתנית, לאום	√
<u>סוגי לאומיות</u>: לאומיות אתנית־תרבותית, לאומיות אזרחית	√
<u>משמעויות שונות של מדינת הלאום</u> – יובהר הרצף: מדינת לאום אתנית־תרבותית, מדינה דו־לאומית, מדינה רב־לאומית, מדינת כלל אזרחיה	X
ג. ההצדקות למדינת לאום (יילמדו שלוש הצדקות, לבחירת המורה)	X
4. עמדות שונות בנוגע לאופייה הרצוי של מדינת ישראל – אופי וזהות דתיים, לאומיים ואזרחיים	
העמדות ("חלומות") בנושא זהותה הדתית־תרבותית הרצויה של המדינה: מדינה מסורתית מסורת־תרבותית (מורשתית), מדינה המשלבת חקיקה דתית־הלכתית בהיקף חלקי, מדינת הלכה ומדינה חילונית שיש בה הפרדה מלאה בין הדת למדינה	√
העמדות ("חלומות") בנושא זהותה הלאומית הרצויה של המדינה: מדינת לאום יהודית אתנית־תרבותית דמוקרטית עמדות שאינן תואמות את תפיסתה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית: מדינת לאום יהודית אתנית־תרבותית לא דמוקרטית, מדינה דו־לאומית דמוקרטית, מדינת לאום אזרחית דמוקרטית	√
העמדות ("חלומות") בנושא זהותה האזרחית הרצויה של המדינה: תפיסות דמוקרטיות ליברליות: תפיסה ליברלית אינדיווידואלית, תפיסה רפובליקנית (אזרחית ואתנית־תרבותית), תפיסה רב־תרבותית	X

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

5.	**המאפיינים היהודיים של המדינה**	
א.	היבט משפטי נורמטיבי: בנוגע לכל חוק, תוכן ומטרה (כיצד מבטא החוק את אופייה היהודי של המדינה), המצב המשפטי המחייב: חוק יסוד: ישראל מדינת הלאום של העם היהודי, חוק השבות (מופיעים שוב בנושא היסודות החוקתיים), חוק שעות עבודה ומנוחה, חוק יסודות המשפט (המשפט העברי), חוק חג המצות, חוק בתי הדין הרבניים, החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם	√
	חוק האזרחות, חוק יסוד מקרקעי ישראל, חוק חינוך ממלכתי (מטרות החינוך), חוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, חוק השידור הציבורי, חוק איסור גידול חזיר	X
ב.	המרחב הציבורי: מעמדה של השפה העברית כשפה הרשמית, לוח השנה העברי, סמלי המדינה (סמל, דגל, המנון)	√
ג.	בין הציבורי לפרטי: הסדר הסטטוס קוו	√
6.	**מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות**	
	האחריות והמחויבות ההדדית של מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות	√
7.	**המיעוטים בישראל**	
א. ב. ג. ד.	מעמד המיעוטים במדינת ישראל היבט דמוגרפי־סוציולוגי: הכרת קבוצות המיעוט השונות (ערבים, דרוזים ואחרים) היבט המרחב הציבורי: מאפייני המיעוטים וביטוי לתחומי השפה, התרבות והדת היבט מוסדי: מעמד וסטטוס רשמי של מוסדות המיעוטים בתחומים: חינוך, מוסדות דת, בתי דין	√
8.	**השסע הלאומי**	
	השסע הלאומי: הצגת הקבוצות השונות, דרכי התמודדות (אתגר החיים המשותפים על רקע השסע, האפשרויות להסכמות, פשרות וצמצום מחלוקות)	√
	גורמים וביטויים	X
9.	**מהי דמוקרטיה? ערכים, עקרונות ומאפיינים של משטר דמוקרטי**	
	עקרון שלטון העם	√
	דמוקרטיה ישירה, דמוקרטיה עקיפה/ייצוגית, משאל עם	X
	תנאי יסוד לבחירות דמוקרטיות: כלליות, חשאיות, מחזוריות, שוות, מאפשרות התמודדות חופשית	√
	שיטת הבחירות בישראל ורכיביה: רשימתית, יחסית, ארצית (ללא השוואה לשיטות אחרות)	√
10.	**תפיסות דמוקרטיות ליברליות**	
	תפיסה ליברלית אינדיווידואלית, תפיסה רפובליקנית (אזרחית ואתנית־תרבותית), תפיסה רב־תרבותית	X
11.	**תרבות פוליטית דמוקרטית**	
	תרבות פוליטית דמוקרטית, עקרון הסובלנות, עקרון הפלורליזם, עקרון ההסכמיות	√
12.	**עקרון הכרעת הרוב ושמירה על זכויות המיעוט**	
	עקרון הכרעת הרוב, עריצות הרוב	√

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

13.	**זכויות האדם והאזרח**	
	חירות ושוויון כערכי יסוד	√
	רעיון הזכויות הטבעיות	√
	זכויות טבעיות – זכויות האדם והזכויות הבסיסיות: הזכות לחיים ולביטחון, הזכות לקניין, להליך הוגן, הזכות לחירות ונגזרותיה, הזכות לשוויון: אפליה, הבחנה, העדפה מתקנת, הזכות לכבוד ונגזרותיה	√
	זכויות חברתיות וכלכליות: הזכות לקיום בכבוד, לרמת חיים בסיסית, הזכות לבריאות ולטיפול רפואי, הזכות לדיור, הזכות לחינוך, זכויות עובדים ותנאי עבודה	X
14.	**זכויות פוליטיות / זכויות אזרח**	
	הזכות לבחור ולהיבחר, חופש ההפגנה והמחאה, חופש ההתאגדות הפוליטית	√
15.	**זכויות קבוצתיות**	
	יש ללמד דוגמאות לזכויות קבוצה שונות כגון: הזכות לשפה, הזכות לקיום מצוות הדת וחופש הפולחן	√
16.	**חובות האדם כאדם וחובות האדם כאזרח**	
	חובות האדם כאדם וכאזרח, זכויות מתנגשות, הקשר בין חובות לזכויות	√
17.	**גישות כלכליות־חברתיות במדינה הדמוקרטית**	
	יובהר הרצף בין הגישה הליברלית לגישה הסוציאל־דמוקרטית	√
18.	**גלובליזציה**	X
19.	**עקרון הגבלת השלטון**	
	עקרון הגבלת השלטון עקרון הפרדת רשויות	√
	חוקה (לא כולל חוקה פורמלית וחוקה מטריאלית)	X
	מנגנוני פיקוח מוסדיים ומנגנוני פיקוח חוץ־מוסדיים	√
20.	**עקרון שלטון החוק**	
	עקרון שלטון החוק סוגי הפרות חוק ועבריינות: עבריינות פלילית רגילה, עבריינות שלטונית (אישית וציבורית), פקודה בלתי חוקית, פקודה בלתי חוקית בעליל	√
	עבריינות פוליטית / אידאולוגית מקרים שבהם יש ספק, מחלוקת או מתח בשאלת המחויבות לציות לחוק: סירוב לציית לחוק מטעמי מצפון וסירוב מטעמים אידאולוגיים פוליטיים	X
21.	**זכות הדמוקרטיה להגן על עצמה מפני האיומים על שיטת המשטר ועל אופי המדינה (במקרה של ישראל – כמדינה יהודית ודמוקרטית)**	
	דמוקרטיה מתגוננת	√
22.	**ביטחון ודמוקרטיה**	
	זכות המדינה להגן על עצמה ועל אזרחיה מפני איומים על הביטחון – חקיקת חירום, מעצר מנהלי	√
23.	**יסודות חוקתיים**	
	המעמד המשפטי של מגילת העצמאות: ערכית, משפטית, ביטוי בחוקי יסוד	X

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

חוקי היסוד: מעמד, תוכן, צורה (בהשוואה לחקיקה רגילה) יובהר ייחודם של חוקי היסוד העוסקים בזכויות האדם: חוק יסוד כבוד האדם וחירותו	√
חוק יסוד חופש העיסוק	X
יובהר ייחודו של חוק יסוד ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי כחוק המעגן את אופייה היהודי של המדינה חוק השבות	√
חוק האזרחות	X
24. מהפכה חוקתית	
המהפכה החוקתית והוויכוח על סמכויות בג"ץ	√
25. הרשות המחוקקת	
עבודת הכנסת: קואליציה, אופוזיציה, מליאה, ועדות תפקידי הכנסת: כינון ממשלה, ייצוג האזרחים, חקיקה, פיקוח וביקורת, מינוי בעלי תפקידים, אסֵפה מכוננת	√
חקיקה ראשית: תהליך חקיקה	X
26. הרשות המבצעת	
תפקידי הממשלה: קביעת מדיניות וביצועה, קביעת תקנות – חקיקת משנה, סמכות שיורית, חקיקת תקנות לשעת חירום אחריות ממשלתית משותפת, אחריות מיניסטריאלית	√
27. הרשות השופטת	
אי־תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת בישראל	√
סוגי המשפט: משפט פלילי, משפט אזרחי	X
בג"ץ, ביקורת שיפוטית, אקטיביזם שיפוטי	√
נוסף על נושאי הליבה, כל מורה נדרש ללמד אשכול אחד לבחירה והעמקה מתוך האשכולות האלה: (הערה: שמות הספרים ומספרי העמודים יופיעו בכלי העזר של תוכנית הלימודים)	
28. אשכול העולם היהודי	
זהות אזרחית, זהות לאומית, זהות דתית דילמות שאיתן הקהילות מתמודדות: 1. רכיבי הזהות של יהודי התפוצות	√
הגדרה הלכתית, הגדרה עצמית, הגדרה משפטית 2. מגמות ודמוגרפיה של העם היהודי בעולם	X
זרמים דתיים ואורתודוקסיים אורתודוקסים, קונסרבטיבים, רפורמים שאלת "מיהו יהודי?"	X
השסע הדתי	√
תיאור הקבוצות השונות: חרדים, דתיים, מסורתיים, חילוניים	√

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

הגורמים לשסע: הוויכוח על גיוס בחורי ישיבות הוויכוח על המעמד האישי בישראל (נישואין וגירושין) הוויכוח על הכרה בזרמים בישראל (כולל הוויכוח על הגיור) הוויכוח על צביון השבת במרחב הציבורי הוויכוח על חקיקה דתית	√
אתגר החיים המשותפים: הסדרים מקומיים אוטונומיה חינוכית אומנות והתארגנויות חברתיות	√
29. אשכול תקשורת ופוליטיקה בישראל	
התנגשות בין חופש הביטוי וזכות הציבור לדעת ובין זכויות אחרות	√
אמצעי התקשורת כמתווכים בין השלטון לאזרחים	√
יחסי הגומלין בין אמצעי התקשורת לשלטון	√
אמצעים המאפשרים / השומרים על העצמאות של התקשורת: תקשורת גלובלית, מעורבות בית המשפט	X
קביעת סדר יום, הבניית המציאות	X
צינורות מידע פתוחים	√
30. אשכול שיטת הבחירות ומפלגות	
שיטת ממשל: פרלמנטרי, נשיאותי, מעורב, יתרונות של כל אחת מן השיטות שיטות הבחירות: רובית – אישית – אזורית (כולל השוואה לשיטה היחסית־רשימתית־ארצית) יתרונות וחסרונות של שתי השיטות אחוז החסימה מערכת דו־מפלגתית ורב־מפלגתית	√
מפת המפלגות: האידאולוגיה בתחומי רצף חוץ וביטחון, רצף כלכלי־חברתי, רצף דת ומדינה, רצף בזהותה היהודית של המדינה	X
שיטות לגיבוש רשימת מועמדים: האידאולוגיה והפרגמטיזם במפלגות השונות מנהיג, גוף בוחר, פריימריז – כולל יתרונות וחסרונות	√
תהליך כינון ממשלה והקשיים בהרכבת ממשלה, סוגי ממשלות קואליציוניות: ממשלה קואליציונית, קואליציה צרה (כולל יתרונות וחסרונות), קואליציה רחבה (כולל יתרונות וחסרונות), ממשלת אחדות לאומית, קואליציית מיעוט	√

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

31.	**אשכול מעורבות אזרחים ופיקוח על רשויות השלטון**	
	מעורבות פוליטית של האזרחים: קבוצות אינטרס/לחץ, ארגונים חוץ־ממשלתיים	√
	פיקוח וביקורת של רשויות השלטון: מבקר המדינה – תפקידים ודרכי פעולה נציב תלונות הציבור ועדת חקירה ממלכתית ועדת חקירה פרלמנטרית היועץ המשפטי לממשלה – תפקידים ודרכי פעולה הגישות ביחס לסמכויות היועץ המשפטי תקשורת	√
32.	**אשכול רשויות מקומיות**	
	תפקידים/סמכויות הרשות המקומית: חלוקת תפקידים והסמכויות בין השלטון המרכזי למקומי מקורות ההכנסה של הרשות המקומית מנגנוני פיקוח וביקורת על הרשות המקומית קשיים בניהול הרשויות המקומיות ועדה קרואה	√
	מודל השליטה מן המרכז (כולל יתרונות וביטויים) מודל האוטונומיה המקומית (כולל יתרונות וביטויים)	X
	מבנה הרשויות המקומיות: תפקידי ראש מועצה וסמכויותיו תפקידי מועצת הרשות וסמכויותיה מרכז השלטון המקומי	√
	שיטת הבחירות לרשות מקומית: בחירות לרשות המקומית בחירת ראש הרשות בחירת מועצת הרשות	√

المدنيّات
رقم النّموذج: 34281

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

1. الخلفيّة التّاريخيّة لإقامة الدّولة.	√
2. إعلان وثيقة الاستقلال:	
القسم التّاريخيّ – التّعرّف على مضمون الوثيقة، التّبريرات لإقامة الدّولة: تبريرات تاريخيّة – دوليّة، (وعد بلفور، صكّ الانتداب)، طبيعيّة – عالميّة.	√
القسم العمليّ – إقامة الدّولة ("وعليه فقد اجتمعنا... الّتي ستُسمّى إسرائيل").	√
القسم الإعلانيّ / التّصريحيّ – طابع الدّولة (دولة إسرائيل ستكون مفتوحة الأبواب للهجرة اليهوديّة... وتكون أمينة لمبادئ ميثاق الأمم المتّحدة)، التّوجّهات / النّداءات الأربعة والتزامات لجهات مختلفة. مميّزات الدّولة اليهوديّة والدّيمقراطيّة الّتي تنعكس في الوثيقة.	√
3. الفكرة القوميّة:	
أ. الشّروط الضّروريّة لقيام دولة.	X
ب. القوميّة ودولة القوميّة: مجموعة إثنيّة، قوميّة.	√
أنواع القوميّات: قوميّة إثنيّة – ثقافيّة، قوميّة مدنيّة.	√
مفاهيم / أبعاد مختلفة لدولة القوميّة – يتمّ توضيح التّسلسل: دولة قوميّة إثنيّة – ثقافيّة، دولة ثنائيّة القوميّة، دولة متعدّدة القوميّات، دولة جميع مواطنيها.	X
جـ. التّبريرات لدولة القوميّة (يتمّ تدريس ثلاثة تبريرات، وفق اختيار المعلّم).	X

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

4. مواقف مختلفة حول الطّابع المنشود لدولة إسرائيل– طابع دينيّ وهويّة دينيّة وقوميّة ومدنيّة :	
المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة الدّينيّة – الثّقافيّة المنشودة للدّولة: دولة تقليديّة – ثقافيّة (تُراثيّة)، دولة تدمج تشريعًا دينيًّا – حسب الشّريعة اليهوديّة بنطاق جزئيّ، دولة الشّريعة/ الهَلَخاه ودولة علمانيّة يكون فيها فصل تامّ بين الدّين والدّولة.	√
المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة القوميّة المنشودة لدولة إسرائيل: دولة قوميّة يهوديّة إثنيّة – ثقافيّة ديمقراطيّة. مواقف لا تلائم مفهوم دولة إسرائيل كدولة يهوديّة وديمقراطيّة: دولة قوميّة يهوديّة إثنيّة – ثقافيّة غير ديمقراطيّة، دولة ثنائيّة القوميّة ديمقراطيّة، دولة قوميّة مدنيّة ديمقراطيّة.	√
المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة المدنيّة المنشودة لدولة إسرائيل: مفاهيم ديمقراطيّة ليبراليّة: مفهوم ليبراليّ فرديّ، مفهوم جمهوريّ (مدنيّ وإثنيّ – ثقافيّ) مفهوم متعدّد الثّقافات.	X
5. المميّزات اليهوديّة لدولة إسرائيل :	
أ. الجانب القانونيّ – التّشريعيّ: بالنّسبة لكلّ قانون، مضمون وهدف (كيف يعبّر القانون عن الطّابع اليهوديّ للدّولة)، الوضع القانونيّ الملزم: قانون أساس: إسرائيل – دولة القوميّة للشّعب اليهوديّ، قانون العودة، (تظهر أيضًا في موضوع الأسس الدّستوريّة)، قانون ساعات العمل والرّاحة، قانون أسس القضاء (القضاء العبريّ)، قانون عيد المصّة، قانون المحاكم الدّينيّة الرّبّانيّة، قانون مقاضاة النّازيّين وأعوانهم.	√
قانون الجنسيّة، قانون أساس أراضي إسرائيل، قانون التّعليم الرّسميّ (أهداف التّربية)، قانون يوم ذكرى الكارثة والبطولة، قانون البثّ العامّ، قانون حظر/منع تربية الخنزير.	X
ب. الحيّز العامّ: مكانة اللّغة العبريّة كلغة رسميّة، التّقويم العبريّ، رموز الدّولة (الشّعار، العَلَم، النّشيد الوطنيّ).	√
جـ. بين العامّ والخاصّ: اتّفاق الوضع القائم (السّتاتوس كفو).	√
6. دولة إسرائيل والشّعب اليهوديّ في الشّتات :	
المسؤوليّة والالتزام المتبادل بين دولة إسرائيل والشّعب اليهوديّ في الشّتات.	√
7. الأقلّيّات في إسرائيل :	
أ. مكانة الأقلّيّات في إسرائيل. ب. الجانب الدّيمغرافيّ – الاجتماعيّ: معرفة مجموعات الأقلّيّة المختلفة (العرب والدّروز وغيرهم). جـ. جانب الحيّز العامّ: مميّزات الأقلّيّات والتّعبير في مجالات اللّغة والثّقافة والدّين. د. الجانب المؤسّساتيّ: المكانة والمركز الرّسميّ لمؤسّسات الأقلّيّات في مجالات: التّعليم، المؤسّسات الدّينيّة، المحاكم الدّينيّة.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

8. التّصدّع القوميّ :	
التّصدّع القوميّ : عرض المجموعات المختلفة، طرق مواجهة التّصدّع (تحدّي العيش المشترك على خلفيّة التّصدّع، وإمكانيّات التّوافق، تسويات وتقليص الخلافات) .	√
عوامل التّصدّع القوميّ والتّعبير عنه .	X
9. ما هي الدّيمقراطيّة؟ قيَم ومبادئ ومميّزات النّظام الدّيمقراطيّ :	
مبدأ حكم الشّعب .	√
ديمقراطيّة مباشرة، وديمقراطيّة غير مباشرة / تمثيليّة، استفتاء عامّ .	X
شروط أساسيّة للانتخابات الدّيمقراطيّة : عامّة، سرّيّة، دوريّة، متساوية، تمكّن حرّيّة التّنافس .	√
طريقة الانتخابات في إسرائيل ومركّباتها : قائميّة، نسبيّة، قطريّة (بدون مقارنة مع طرق انتخابات أخرى) .	√
10. المفاهيم الدّيمقراطيّة اللّيبراليّة :	
المفهوم اللّيبراليّ الفرديّ، المفهوم الجمهوريّ (المدنيّ والإثنيّ – الثّقافيّ)، المفهوم متعدّد الثّقافات .	X
11. الثّقافة السّياسيّة الدّيمقراطيّة :	
الثّقافة السّياسيّة الدّيمقراطيّة، مبدأ التّسامح، مبدأ التّعدّديّة، مبدأ الإجماع (التّوافقيّة) .	√
12. مبدأ حسم الأكثريّة والحفاظ على حقوق الأقلّيّة :	
مبدأ حسم الأكثريّة، تعسّف / استبداد الأكثريّة .	√
13. حقوق الإنسان والمواطن :	
الحرّيّة والمساواة كقيمتين أساسيّتين .	√
فكرة الحقوق الطّبيعيّة .	√
الحقوق الطّبيعيّة – حقوق الإنسان والحقوق الأساسيّة : الحقّ في الحياة وفي الأمن، الحقّ في التّملّك، الحقّ في الإجراءات القانونيّة المنصفة، الحقّ في الحرّيّة ومشتقّاتها، الحقّ في المساواة : التّمييز، التّفريق، التّفضيل المصحّح، الحقّ في الكرامة ومشتقّاتها .	√
الحقوق الاجتماعيّة والاقتصاديّة : الحقّ في العيش بكرامة، في مستوى معيشة لائق، الحقّ في الحفاظ على صحّة سليمة والحصول على علاج طبّيّ، الحقّ في السّكن، الحقّ في التّعليم، حقوق العمّال وظروف العمل .	X

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

14. حقوق سياسيّة (مدنيّة) / حقوق المواطن:	
حقّ الانتخاب والتّرشُّح، حرّيّة التّظاهر والاحتجاج، حرّيّة التّنظّم السّياسيّ.	√
15. الحقوق الجماعيّة:	
يجب تدريس أمثلة لحقوق جماعيّة مختلفة، مقل: الحقّ في اللّغة، الحقّ في إقامة الطّقوس الدّينيّة وحرّيّة العبادة.	√
16. واجبات الإنسان كإنسان وواجبات الإنسان كمواطن:	
واجبات الإنسان كإنسان وكمواطن، التّضارب بين الحقوق، العلاقة بين الواجبات والحقوق.	√
17. توجّهات اقتصاديّة – اجتماعيّة في الدّولة الدّيمقراطيّة:	
يجب توضيح التّسلسل بين التّوجّه اللّيبراليّ والتّوجّه الاشتراكيّ – الدّيمقراطيّ.	√
18. العولمة.	X
19. مبدأ تقييد السّلطة:	
مبدأ تقييد السّلطة. مبدأ فصل السّلطات.	√
الدّستور (لا يشمل الدّستور الرّسميّ والدّستور المادّيّ).	X
أجهزة الإشراف والمراقبة الرّسميّة / المؤسّساتيّة وأجهزة الإشراف والمراقبة غير الرّسميّة / غير المؤسّساتيّة.	√
20. مبدأ سلطة القانون:	
مبدأ سلطة القانون. أنواع خرق القانون والمخالفات: مخالفة جنائيّة عاديّة، مخالفة سلطويّة (شخصيّة وعامّة)، الأمر غير القانونيّ، الأمر غير القانونيّ بشكل قاطع.	√
المخالفة السّياسيّة / الأيديولوجيّة. حالات فيها شكّ، الخلاف أو التّوتّر في مسألة واجب الانصياع للقانون: رفض الانصياع للقانون لأسباب ضميريّة، وأسباب أيديولوجيّة سياسيّة.	X
21. حقّ الدّيمقراطيّة في الدّفاع عن نفسها من تهديدات لطريقة نظام الحكم وطابع الدّولة (وضع إسرائيل كدولة يهوديّة وديمقراطيّة):	
الدّيمقراطيّة الدّفاعيّة.	√
22. الأمن والدّيمقراطيّة:	
حقّ الدّولة في الدّفاع عن نفسها وعن مواطنيها من تهديدات على أمنها – تشريع في أوقات الطّوارئ / أنظمة طوارئ، اعتقال إداريّ.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

23. الأسس الدّستوريّة :	
المكانة القضائيّة / القانونيّة لوثيقة الاستقلال : قِيَمِيّة، قضائيّة، انعكاسها في قوانين الأساس.	X
قوانين الأساس : المكانة، المضمون، الشّكل (بالمقارنة مع القوانين العاديّة) . يتمّ توضيح خصوصيّة / تفرّد قوانين الأساس الّتي تتناول حقوق الإنسان : قانون أساس كرامة الإنسان وحرّيّته .	√
قانون أساس حرّيّة العمل.	X
يتمّ توضيح خصوصيّة / تفرّد قانون أساس : إسرائيل – دولة القوميّة للشّعب اليهوديّ كقانون يرسّخ الطّابع اليهوديّ لدولة إسرائيل. قانون العودة.	√
قانون الجنسيّة.	X
24. الثّورة الدّستوريّة :	
الثّورة الدّستوريّة والجدل حول صلاحيّات محكمة العدل العليا.	√
25. السّلطة التّشريعيّة :	
عمل الكنيست : ائتلاف، معارضة، هيئة الكنيست، لجان الكنيست. وظائف الكنيست : تشكيل الحكومة، تمثيل المواطنين، تشريع القوانين، الإشراف والمراقبة، تعيين أو انتخاب أصحاب المناصب، سلطة تأسيسيّة (مجلس تأسيسيّ) .	√
التّشريع الرّئيسيّ : عمليّة التّشريع.	X
26. السّلطة التّنفيذيّة :	
وظائف الحكومة : وضع السّياسة وتنفيذها، وضع الأنظمة – التّشريع الثّانويّ، صلاحيّة القيام بأيّ عمل لا يقع ضمن نطاق عمل سلطة أخرى، وضع أنظمة الطّوارئ. المسؤوليّة الحكوميّة المشتركة، المسؤوليّة الوزاريّة.	√
27. السّلطة القضائيّة :	
عدم تبعيّة واستقلاليّة السّلطة القضائيّة في إسرائيل.	√
نوعا القضاء : قضاء جنائيّ، قضاء مدنيّ.	X
محكمة العدل العليا، الرّقابة القضائيّة، الفعّاليّة القضائيّة.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

بالإضافة إلى المواضيع الأساسيّة، يُطلب من كلّ معلّم أن يُدرِّس ويتعمّق في عنقود واحد من العناقيد التّالية: (ملاحظة: أسماء الكتب وأرقام الصّفحات تظهر في وسائل المساعدة في المنهاج التّعليميّ.)	
28. عنقود العالم اليهوديّ:	
هويّة مدنيّة، هويّة قوميّة، هويّة دينيّة. معضلات تواجهها المجتمعات المحلّيّة: 1. مركّبات هويّة يهود الشّتات.	√
تعريف حسب الشّريعة اليهوديّة، تعريف ذاتيّ، تعريف قانونيّ. 2. اتّجاهات (نزعات) وديمغرافيّة الشّعب اليهوديّ في العالم.	X
التّيّارات الدّينيّة والأرثوذكسيّة. الأرثوذكسيّون، المحافظون، الإصلاحيّون. مسألة "مَن هو اليهوديّ؟"	X
التّصدّع الدّينيّ.	√
وصف المجموعات المختلفة: الحريديم / المتشدّدون، المتديّنون، التّقليديّون، العلمانيّون.	√
أسباب التّصدّع: الجدل حول تجنيد طلّاب المدارس الدّينيّة. الجدل حول الأحوال الشّخصيّة في إسرائيل (الزّواج والطّلاق). الجدل حول الاعتراف بالتّيّارات في إسرائيل (بما في ذلك الجدل حول مسألة التّهوّد). الجدل حول طابع يوم السّبت في الحيّز العامّ. الجدل حول التّشريع الدّينيّ.	√
تحدّي الحياة المشتركة: تسويات / ترتيبات محلّيّة. استقلاليّة تربويّة / تعليميّة. الفنّ وتنظُّمات اجتماعيّة.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

29. عنقود الإعلام والسّياسة في إسرائيل:	
التّضارب بين الحقّ في حرّيّة التّعبير وحقّ الجمهور في المعرفة والحقوق الأخرى.	√
وسائل الإعلام كحلقة وصل بين الحكم/ السّلطة والمواطنين.	√
العلاقات المتبادلة بين وسائل الإعلام والحكم /السّلطة.	√
الوسائل الّتي تُمكّن / تحافظ على استقلاليّة الإعلام: الإعلام العالميّ، تدخّل المحاكم.	X
تحديد/ وضع جدول الأعمال/ الأجندة العامّة، بناء الواقع.	X
قنوات معلومات مفتوحة.	√
30. عنقود طريقة الانتخابات والأحزاب:	
طريقة نظام الحكم: برلمانيّ، رئاسيّ، مختلط، إيجابيّات كلّ واحدة من الطّرق. طرق الانتخابات: أكثريّة – شخصيّة – مناطقيّة (تتضمّن مقارنة بينها وبين طريقة الانتخابات النّسبيّة – القائميّة – القطريّة). إيجابيّات وسلبيّات الطّريقتين. نسبة الحسم. جهاز ثنائيّ الأحزاب ومتعدّد الأحزاب.	√
خارطة الأحزاب في إسرائيل: الأيديولوجيّة في مجالات تتابع (تسلسل) قضايا الخارجيّة والأمن، المجتمع والاقتصاد، الدّين والدّولة، الهويّة اليهوديّة للدّولة.	X
طرق إعداد (بلورة) قوائم مرشّحين في الأحزاب: الأيديولوجيّة والبرغماتيّة (الجانب العمليّ) في الأحزاب المختلفة. زعيم الحزب، جسم / لجنة منظّمة تختار الأعضاء، برايمريز / انتخابات تمهيديّة – تشمل إيجابيّات وسلبيّات الطّريقة.	√
عمليّة تشكيل الحكومة والصّعوبات في تشكيل الحكومة، أنواع الحكومات الائتلافيّة: حكومة ائتلافيّة، ائتلاف ضيّق (يشمل الإيجابيّات والسّلبيّات)، ائتلاف واسع (يشمل الإيجابيّات والسّلبيّات)، حكومة وحدة وطنيّة، ائتلاف أقلّيّة.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

31. عنقود مشاركة المواطنين والرّقابة على سلطات الحكم	
مشاركة سياسيّة للمواطنين: مجموعات المصلحة/ الضّغط، منظّمات غير حكوميّة.	√
الإشراف والمراقبة على سلطات الحكم: مراقب الدّولة – وظائف وطرق العمل. مندوب شكاوى الجمهور. لجنة تحقيق رسميّة. لجان تحقيق برلمانيّة. المستشار القضائيّ للحكومة – وظائف وطرق العمل. التّوجّهات المتعلّقة بصلاحيّات المستشار القضائيّ. الإعلام.	√
32. عنقود الحكم المحلّيّ (السّلطات المحلّيّة):	
وظائف/ صلاحيّات السّلطة المحلّيّة. توزيع الوظائف والصّلاحيّات بين الحكم المركزيّ والمحلّيّ. مصادر دخل السّلطة المحلّيّة. أجهزة الإشراف والمراقبة على السّلطة المحلّيّة. صعوبات في إدارة السّلطات المحلّيّة. لجنة مدعوّة (معيّنة).	√
نموذج التّحكّم المركزيّ (المركزيّة) (يشمل الإيجابيّات والتّعبيرات). نموذج الحكم الذّاتيّ المحلّيّ (اللّامركزيّة) (يشمل الإيجابيّات والتّعبيرات).	X
مبنى السّلطات المحلّيّة: وظائف رئيس السّلطة المحلّيّة وصلاحيّاته. وظائف مجلس السّلطة المحلّيّة وصلاحيّاته. مركز الحكم المحلّيّ.	√
طريقة الانتخابات للسّلطة المحلّيّة: الانتخابات للسّلطة المحلّيّة. انتخاب رئيس السّلطة المحلّيّة. انتخاب مجلس/أعضاء السّلطة المحلّيّة.	√

המשך בעמוד הבא

אזרחות

סמל שאלון: 34271

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

1. הרקע ההיסטורי להקמת המדינה	√
2. הכרזת העצמאות	
חלק היסטורי –היכרות עם תוכן ההכרזה, הצדקות להקמת המדינה: היסטורית־בין־לאומית (הצהרת בלפור, כתב המנדט), טבעית־אוניברסלית	√
חלק אופרטיבי־מעשי – הקמת המדינה ("לפיכך נתכנסנו... אשר תיקרא בשם ישראל")	√
חלק הצהרתי – אופי המדינה (מדינת ישראל תהא פתוחה... מגילת האומות המאוחדות), ארבע פניות והתחייבות לגורמים שונים מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה	√
3. הרעיון הלאומי	
א. התנאים ההכרחיים לקיומה של מדינה	X
ב. <u>לאומיות ומדינת לאום</u>: קבוצה אתנית, לאום	√
<u>סוגי לאומיות</u>: לאומיות אתנית־תרבותית, לאומיות אזרחית	√
<u>משמעויות שונות של מדינת הלאום</u> – יובהר הרצף: מדינת לאום אתנית־תרבותית, מדינה דו־לאומית, מדינה רב־לאומית, מדינת כלל אזרחיה	X
ג. ההצדקות למדינת לאום (יילמדו שלוש הצדקות, לבחירת המורה)	X
4. עמדות שונות בנוגע לאופייה הרצוי של מדינת ישראל – אופי וזהות דתיים, לאומיים ואזרחיים	
העמדות ("חלומות") בנושא זהותה הדתית־תרבותית הרצויה של המדינה: מדינה מסורתית־תרבותית (מורשתית), מדינה המשלבת חקיקה דתית־הלכתית בהיקף חלקי, מדינת הלכה ומדינה חילונית שיש בה הפרדה מלאה בין הדת למדינה	√
העמדות ("חלומות") בנושא זהותה הלאומית הרצויה של המדינה: מדינת לאום יהודית אתנית־תרבותית דמוקרטית עמדות שאינן תואמות את תפיסתה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית: מדינת לאום יהודית אתנית־תרבותית לא דמוקרטית, מדינה דו־לאומית דמוקרטית, מדינת לאום אזרחית דמוקרטית	√
העמדות ("חלומות") בנושא זהותה האזרחית הרצויה של המדינה: תפיסות דמוקרטיות ליברליות: תפיסה ליברלית אינדיווידואלית, תפיסה רפובליקנית (אזרחית ואתנית־תרבותית), תפיסה רב־תרבותית	X

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

5.	**המאפיינים היהודיים של המדינה**	
א.	היבט משפטי נורמטיבי: בנוגע לכל חוק, תוכן ומטרה (כיצד מבטא החוק את אופייה היהודי של המדינה), המצב המשפטי המחייב: חוק יסוד: ישראל מדינת הלאום של העם היהודי, חוק השבות (מופיעים שוב בנושא היסודות החוקתיים), חוק שעות עבודה ומנוחה, חוק יסודות המשפט (המשפט העברי), חוק חג המצות, חוק בתי הדין הרבניים, החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם	√
	חוק האזרחות, חוק יסוד מקרקעי ישראל, חוק חינוך ממלכתי (מטרות החינוך), חוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, חוק השידור הציבורי, חוק איסור גידול חזיר	X
ב.	המרחב הציבורי: מעמדה של השפה העברית כשפה הרשמית, לוח השנה העברי, סמלי המדינה (סמל, דגל, המנון)	√
ג.	בין הציבורי לפרטי: הסדר הסטטוס קוו	√
6.	**מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות**	
	האחריות והמחויבות ההדדית של מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות	√
7.	**המיעוטים בישראל:**	
	א. מעמד המיעוטים במדינת ישראל ב. היבט דמוגרפי־סוציולוגי: הכרת קבוצות המיעוט השונות (ערבים, דרוזים ואחרים) ג. היבט המרחב הציבורי: מאפייני המיעוטים וביטוי לתחומי השפה, התרבות והדת ד. היבט מוסדי: מעמד וסטטוס רשמי של מוסדות המיעוטים בתחומים: חינוך, מוסדות דת, בתי דין	√
8.	**השסע הלאומי**	
	השסע הלאומי: הצגת הקבוצות השונות, דרכי התמודדות (אתגר החיים המשותפים על רקע השסע, האפשרויות להסכמות, פשרות וצמצום מחלוקות)	√
	גורמים וביטויים	X
9.	**מהי דמוקרטיה? ערכים, עקרונות ומאפיינים של משטר דמוקרטי**	
	עקרון שלטון העם	√
	דמוקרטיה ישירה, דמוקרטיה עקיפה/ייצוגית, משאל עם	X
	תנאי יסוד לבחירות דמוקרטיות: כלליות, חשאיות, מחזוריות, שוות, מאפשרות התמודדות חופשית	√
	שיטת הבחירות בישראל ורכיביה: רשימתית, יחסית, ארצית (ללא השוואה לשיטות אחרות)	√
10.	**תפיסות דמוקרטיות ליברליות**	
	תפיסה ליברלית אינדיווידואלית, תפיסה רפובליקנית (אזרחית ואתנית־תרבותית), תפיסה רב־תרבותית	X
11.	**תרבות פוליטית דמוקרטית**	
	תרבות פוליטית דמוקרטית, עקרון הסובלנות, עקרון הפלורליזם, עקרון ההסכמיות	√
12.	**עקרון הכרעת הרוב ושמירה על זכויות המיעוט**	
	עקרון הכרעת הרוב, עריצות הרוב	√

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

13.	**זכויות האדם והאזרח**	
	חירות ושוויון כערכי יסוד	√
	רעיון הזכויות הטבעיות	√
	זכויות טבעיות – זכויות האדם והזכויות הבסיסיות: הזכות לחיים ולביטחון, הזכות לקניין, להליך הוגן, הזכות לחירות ונגזרותיה, הזכות לשוויון: אפליה, הבחנה, העדפה מתקנת, הזכות לכבוד ונגזרותיה	√
	זכויות חברתיות וכלכליות: הזכות לקיום בכבוד, לרמת חיים בסיסית, הזכות לבריאות ולטיפול רפואי, הזכות לדיור, הזכות לחינוך, זכויות עובדים ותנאי עבודה	X
14.	**זכויות פוליטיות / זכויות אזרח**	
	הזכות לבחור ולהיבחר, חופש ההפגנה והמחאה, חופש ההתאגדות הפוליטית	√
15.	**זכויות קבוצתיות**	
	יש ללמד דוגמאות לזכויות קבוצה שונות כגון: הזכות לשפה, הזכות לקיום מצוות הדת וחופש הפולחן	√
16.	**חובות האדם כאדם וחובות האדם כאזרח**	
	חובות האדם כאדם וכאזרח, זכויות מתנגשות, הקשר בין חובות לזכויות	√
17.	**גישות כלכליות־חברתיות במדינה הדמוקרטית**	
	יובהר הרצף בין הגישה הליברלית לגישה הסוציאל־דמוקרטית	√
18.	**גלובליזציה**	X
19.	**עקרון הגבלת השלטון**	
	עקרון הגבלת השלטון עקרון הפרדת רשויות	√
	חוקה (לא כולל חוקה פורמלית וחוקה מטריאלית)	X
	מנגנוני פיקוח מוסדיים ומנגנוני פיקוח חוץ־מוסדיים	√
20.	**עקרון שלטון החוק**	
	עקרון שלטון החוק סוגי הפרות חוק ועבריינות: עבריינות פלילית רגילה, עבריינות שלטונית (אישית וציבורית), פקודה בלתי חוקית, פקודה בלתי חוקית בעליל	√
	עבריינות פוליטית / אידאולוגית מקרים שבהם יש ספק, מחלוקת או מתח בשאלת המחויבות לציות לחוק: סירוב לציית לחוק מטעמי מצפון וסירוב מטעמים אידאולוגיים פוליטיים	X
21.	**זכות הדמוקרטיה להגן על עצמה מפני האיומים על שיטת המשטר ועל אופי המדינה (במקרה של ישראל – כמדינה יהודית ודמוקרטית)**	
	דמוקרטיה מתגוננת	√

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

22.	**ביטחון ודמוקרטיה**	
	זכות המדינה להגן על עצמה ועל אזרחיה מפני איומים על הביטחון – חקיקת חירום, מעצר מנהלי	√
23.	**יסודות חוקתיים**	
	המעמד המשפטי של מגילת העצמאות: ערכית, משפטית, ביטוי בחוקי יסוד	X
	חוקי היסוד: מעמד, תוכן, צורה (בהשוואה לחקיקה רגילה) יובהר ייחודם של חוקי היסוד העוסקים בזכויות האדם: חוק יסוד כבוד האדם וחירותו	√
	חוק יסוד חופש העיסוק	X
	יובהר ייחודו של חוק יסוד ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי כחוק המעגן את אופייה היהודי של המדינה חוק השבות	√
	חוק האזרחות	X
24.	**מהפכה חוקתית**	
	המהפכה החוקתית והוויכוח על סמכויות בג"ץ	√
25.	**הרשות המחוקקת**	
	עבודת הכנסת: קואליציה, אופוזיציה, מליאה, ועדות תפקידי הכנסת: כינון ממשלה, ייצוג האזרחים, חקיקה, פיקוח וביקורת, מינוי בעלי תפקידים, אסֵפה מכוננת	√
	חקיקה ראשית: תהליך חקיקה	X
26.	**הרשות המבצעת**	
	תפקידי הממשלה: קביעת מדיניות וביצועה, קביעת תקנות – חקיקת משנה, סמכות שיורית, חקיקת תקנות לשעת חירום אחריות ממשלתית משותפת, אחריות מיניסטריאלית	√
27.	**הרשות השופטת**	
	אי־תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת בישראל	√
	סוגי המשפט: משפט פלילי, משפט אזרחי	X
	בג"ץ, ביקורת שיפוטית, אקטיביזם שיפוטי	√
נוסף על נושאי הליבה, כל מורה נדרש ללמד אשכול אחד לבחירה והעמקה מתוך האשכולות האלה: (הערה: שמות הספרים ומספרי העמודים יופיעו בכלי העזר של תוכנית הלימודים)		
28.	**האשכולות**	
	העולם היהודי תקשורת ופוליטיקה בישראל שיטת בחירות ומפלגות מעורבות האזרחים ופיקוח רשויות השלטון רשויות מקומיות	X

المدنيّات
رقم النّموذج: 34271

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

1. الخلفيّة التّاريخيّة لإقامة الدّولة.	√
2. إعلان وثيقة الاستقلال:	
القسم التّاريخيّ – التّعرّف على مضمون الوثيقة، التّبريرات لإقامة الدّولة: تبريرات تاريخيّة – دوليّة، (وعد بلفور، صكّ الانتداب)، طبيعيّة – عالميّة.	√
القسم العمليّ – إقامة الدّولة ("وعليه فقد اجتمعنا... الّتي ستُسمّى إسرائيل").	√
القسم الإعلانيّ / التّصريحيّ – طابع الدّولة (دولة إسرائيل ستكون مفتوحة الأبواب للهجرة اليهوديّة... وتكون أمينة لمبادئ ميثاق الأمم المتّحدة)، التّوجّهات / النّداءات الأربعة والتزامات لجهات مختلفة. مميّزات الدّولة اليهوديّة والدّيمقراطيّة الّتي تنعكس في الوثيقة.	√
3. الفكرة القوميّة:	
أ. الشّروط الضّروريّة لقيام دولة.	X
ب. القوميّة ودولة القوميّة: مجموعة إثنيّة، قوميّة.	√
أنواع القوميّات: قوميّة إثنيّة – ثقافيّة، قوميّة مدنيّة.	√
مفاهيم / أبعاد مختلفة لدولة القوميّة – يتمّ توضيح التّسلسل: دولة قوميّة إثنيّة – ثقافيّة، دولة ثنائيّة القوميّة، دولة متعدّدة القوميّات، دولة جميع مواطنيها.	X
جـ. التّبريرات لدولة القوميّة (يتمّ تدريس ثلاثة تبريرات، وفق اختيار المعلّم).	X

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

4. مواقف مختلفة حول الطّابع المنشود لدولة إسرائيل– طابع دينيّ وهويّة دينيّة وقوميّة ومدنيّة:	
المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة الدّينيّة – الثّقافيّة المنشودة للدّولة: دولة تقليديّة – ثقافيّة (تُراثيّة)، دولة تدمج تشريعًا دينيًّا – حسب الشّريعة اليهوديّة بنطاق جزئيّ، دولة الشّريعة/ الهَلَخاه ودولة علمانيّة يكون فيها فصل تامّ بين الدّين والدّولة.	√
المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة القوميّة المنشودة لدولة إسرائيل: دولة قوميّة يهوديّة إثنيّة – ثقافيّة ديمقراطيّة. مواقف لا تلائم مفهوم دولة إسرائيل كدولة يهوديّة وديمقراطيّة: دولة قوميّة يهوديّة إثنيّة – ثقافيّة غير ديمقراطيّة، دولة ثنائيّة القوميّة ديمقراطيّة، دولة قوميّة مدنيّة ديمقراطيّة.	√
المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة المدنيّة المنشودة لدولة إسرائيل: مفاهيم ديمقراطيّة ليبراليّة: مفهوم ليبراليّ فرديّ، مفهوم جمهوريّ (مدنيّ وإثنيّ – ثقافيّ) مفهوم متعدّد الثّقافات.	X
5. المميّزات اليهوديّة لدولة إسرائيل:	
أ. الجانب القانونيّ – التّشريعيّ: بالنّسبة لكلّ قانون، مضمون وهدف (كيف يعبّر القانون عن الطّابع اليهوديّ للدّولة)، الوضع القانونيّ الملزم: قانون أساس: إسرائيل – دولة القوميّة للشّعب اليهوديّ، قانون العودة، (تظهر أيضًا في موضوع الأسس الدّستوريّة)، قانون ساعات العمل والرّاحة، قانون أسس القضاء (القضاء العبريّ)، قانون عيد المصّة، قانون المحاكم الدّينيّة الرّبّانيّة، قانون مقاضاة النّازيّين وأعوانهم.	√
قانون الجنسيّة، قانون أساس أراضي إسرائيل، قانون التّعليم الرّسميّ (أهداف التّربية)، قانون يوم ذكرى الكارثة والبطولة، قانون البثّ العامّ، قانون حظر/منع تربية الخنزير.	X
ب. الحيّز العامّ: مكانة اللّغة العبريّة كلغة رسميّة، التّقويم العبريّ، رموز الدّولة (الشّعار، العَلَم، النّشيد الوطنيّ).	√
جـ. بين العامّ والخاصّ: اتّفاق الوضع القائم (السّتاتوس كڤو).	√
6. دولة إسرائيل والشّعب اليهوديّ في الشّتات:	
المسؤوليّة والالتزام المتبادل بين دولة إسرائيل والشّعب اليهوديّ في الشّتات.	√
7. الأقلّيّات في إسرائيل:	
أ. مكانة الأقلّيّات في إسرائيل. ب. الجانب الدّيمغرافيّ – الاجتماعيّ: معرفة مجموعات الأقلّيّة المختلفة (العرب والدّروز وغيرهم). جـ. جانب الحيّز العامّ: مميّزات الأقلّيّات والتّعبير في مجالات اللّغة والثّقافة والدّين. د. الجانب المؤسّساتيّ: المكانة والمركز الرّسميّ لمؤسّسات الأقلّيّات في مجالات: التّعليم، المؤسّسات الدّينيّة، المحاكم الدّينيّة.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

8. التّصدّع القوميّ :	
التّصدّع القوميّ : عرض المجموعات المختلفة، طرق مواجهة التّصدّع (تحدّي العيش المشترك على خلفيّة التّصدّع، وإمكانيّات التّوافق، تسويات وتقليص الخلافات) .	√
عوامل التّصدّع القوميّ والتّعبير عنه .	X
9. ما هي الدّيمقراطيّة؟ قيَم ومبادئ ومميّزات النّظام الدّيمقراطيّ :	
مبدأ حكم الشّعب .	√
ديمقراطيّة مباشرة، وديمقراطيّة غير مباشرة / تمثيليّة، استفتاء عامّ .	X
شروط أساسيّة للانتخابات الدّيمقراطيّة : عامّة، سرّيّة، دوريّة، متساوية، تمكّن حرّيّة التّنافس .	√
طريقة الانتخابات في إسرائيل ومركّباتها : قائميّة، نسبيّة، قطريّة (بدون مقارنة مع طرق انتخابات أخرى) .	√
10. المفاهيم الدّيمقراطيّة اللّيبراليّة :	
المفهوم اللّيبراليّ الفرديّ، المفهوم الجمهوريّ (المدنيّ والإثنيّ – الثّقافيّ)، المفهوم متعدّد الثّقافات .	X
11. الثّقافة السّياسيّة الدّيمقراطيّة :	
الثّقافة السّياسيّة الدّيمقراطيّة، مبدأ التّسامح، مبدأ التّعدّديّة، مبدأ الإجماع (التّوافقيّة) .	√
12. مبدأ حسم الأكثريّة والحفاظ على حقوق الأقلّيّة :	
مبدأ حسم الأكثريّة، تعسّف / استبداد الأكثريّة .	√
13. حقوق الإنسان والمواطن :	
الحرّيّة والمساواة كقيمتين أساسيّتين .	√
فكرة الحقوق الطّبيعيّة .	√
الحقوق الطّبيعيّة – حقوق الإنسان والحقوق الأساسيّة : الحقّ في الحياة والأمن، الحقّ في التّملّك، الحقّ في الإجراءات القانونيّة المنصفة، الحقّ في الحرّيّة ومشتقّاتها، الحقّ في المساواة : التّمييز، التّفريق، التّفضيل المصحّح، الحقّ في الكرامة ومشتقّاتها .	√
الحقوق الاجتماعيّة والاقتصاديّة : الحقّ في العيش بكرامة، في مستوى معيشة لائق، الحقّ في الحفاظ على صحّة سليمة والحصول على علاج طبّيّ، الحقّ في السّكن، الحقّ في التّعليم، حقوق العمّال وظروف العمل .	X

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

14. حقوق سياسيّة (مدنيّة) / حقوق المواطن:	
حقّ الانتخاب والتّرشُّح، حرّيّة التّظاهر والاحتجاج، حرّيّة التّنظّم السّياسيّ.	√
15. الحقوق الجماعيّة:	
يجب تدريس أمثلة لحقوق جماعيّة مختلفة، مقل: الحقّ في اللّغة، الحقّ في إقامة الطّقوس الدّينيّة وحرّيّة العبادة.	√
16. واجبات الإنسان كإنسان وواجبات الإنسان كمواطن:	
واجبات الإنسان كإنسان وكمواطن، التّضارب بين الحقوق، العلاقة بين الواجبات والحقوق.	√
17. توجّهات اقتصاديّة – اجتماعيّة في الدّولة الدّيمقراطيّة:	
يجب توضيح التّسلسل بين التّوجّه اللّيبراليّ والتّوجّه الاشتراكيّ – الدّيمقراطيّ.	√
18. العولمة.	X
19. مبدأ تقييد السّلطة:	
مبدأ تقييد السّلطة. مبدأ فصل السّلطات.	√
الدّستور (لا يشمل الدّستور الرّسميّ والدّستور المادّيّ).	X
أجهزة الإشراف والمراقبة الرّسميّة / المؤسّساتيّة وأجهزة الإشراف والمراقبة غير الرّسميّة / غير المؤسّساتيّة.	√
20. مبدأ سلطة القانون:	
مبدأ سلطة القانون. أنواع خرق القانون والمخالفات: مخالفة جنائيّة عاديّة، مخالفة سلطويّة (شخصيّة وعامّة)، الأمر غير القانونيّ، الأمر غير القانونيّ بشكل قاطع.	√
المخالفة السّياسيّة / الأيديولوجيّة. حالات فيها شكّ، الخلاف أو التّوتّر في مسألة واجب الانصياع للقانون: رفض الانصياع للقانون لأسباب ضميريّة، وأسباب أيديولوجيّة سياسيّة.	X
21. حقّ الدّيمقراطيّة في الدّفاع عن نفسها من تهديدات لطريقة نظام الحكم وطابع الدّولة (وضع إسرائيل كدولة يهوديّة وديمقراطيّة):	
الدّيمقراطيّة الدّفاعيّة.	√
22. الأمن والدّيمقراطيّة:	
حقّ الدّولة في الدّفاع عن نفسها وعن مواطنيها من تهديدات على أمنها – تشريع في أوقات الطّوارئ / أنظمة طوارئ، اعتقال إداريّ.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

23. الأسس الدّستوريّة :	
المكانة القضائيّة / القانونيّة لوثيقة الاستقلال : قِيَمِيّة، قضائيّة، انعكاسها في قوانين الأساس.	X
قوانين الأساس : المكانة، المضمون، الشّكل (بالمقارنة مع القوانين العاديّة) . يتمّ توضيح خصوصيّة / تفرّد قوانين الأساس الّتي تتناول حقوق الإنسان : قانون أساس كرامة الإنسان وحرّيّته .	√
قانون أساس حرّيّة العمل.	X
يتمّ توضيح خصوصيّة / تفرّد قانون أساس : إسرائيل – دولة القوميّة للشّعب اليهوديّ كقانون يرسّخ الطّابع اليهوديّ لدولة إسرائيل. قانون العودة.	√
قانون الجنسيّة.	X
24. الثّورة الدّستوريّة :	
الثّورة الدّستوريّة والجدل حول صلاحيّات محكمة العدل العليا.	√
25. السّلطة التّشريعيّة :	
عمل الكنيست : ائتلاف، معارضة، هيئة الكنيست، لجان الكنيست. وظائف الكنيست : تشكيل الحكومة، تمثيل المواطنين، تشريع القوانين، الإشراف والمراقبة، تعيين أو انتخاب أصحاب المناصب، سلطة تأسيسيّة (مجلس تأسيسيّ) .	√
التّشريع الرّئيسيّ : عمليّة التّشريع.	X
26. السّلطة التّنفيذيّة :	
وظائف الحكومة : وضع السّياسة وتنفيذها، وضع الأنظمة – التّشريع الثّانويّ، صلاحيّة القيام بأيّ عمل لا يقع ضمن نطاق عمل سلطة أخرى، وضع أنظمة الطّوارئ. المسؤوليّة الحكوميّة المشتركة، المسؤوليّة الوزاريّة.	√
27. السّلطة القضائيّة :	
عدم تبعيّة واستقلاليّة السّلطة القضائيّة في إسرائيل.	√
نوعا القضاء : قضاء جنائيّ، قضاء مدنيّ.	X
محكمة العدل العليا، الرّقابة القضائيّة، الفعّاليّة القضائيّة.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

بالإضافة إلى المواضيع الأساسيّة، يُطلب من كلّ معلّم أن يُدرِّس ويتعمّق في عنقود واحد من العناقيد التّالية : (ملاحظة : أسماء الكتب وأرقام الصّفحات تظهر في وسائل المساعدة في المنهاج التّعليميّ .)	
28. العناقيد :	
العالم اليهوديّ . الإعلام والسّياسة في إسرائيل . طريقة الانتخابات والأحزاب . مشاركة المواطنين والرّقابة على سلطات الحكم . الحكم المحلّيّ (السّلطات المحلّيّة) .	X

מועדי תשפ"ז, 2027

אזרחות

סמל שאלון: 34225

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> יכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

פרק 1 – הרקע ההיסטורי להקמת המדינה	
הפרק במלואו	√
פרק 2 – הכרזת העצמאות	
– היכרות עם תוכן ההכרזה – חלק היסטורי – הצדקות להקמת המדינה – חלק אופרטיבי מעשי – חלק הצהרתי – אופי המדינה, מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה, ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים	√
פרק 3 – הרעיון הלאומי	
– לאומיות ומדינת לאום: קבוצה אתנית ולאום – סוגי לאומיות – לאומיות אתנית־תרבותית, לאומיות אזרחית	√
– התנאים ההכרחיים לקיומה של מדינה – משמעויות שונות של מדינת הלאום – יובהר רצף: מדינת לאום אתנית תרבותית, מדינה דו־לאומית, מדינה רב־לאומית, מדינת כלל אזרחיה – הצדקות למדינת לאום	X
פרק 4 – מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות	
האחריות והמחויבות ההדדית של מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות	√
פרק 5 – עמדות שונות לגבי אופייה הרצוי של מדינת ישראל	
העמדות ("חלומות") בנושא זהותה **הלאומית** הרצויה של המדינה: מדינת לאום יהודית אתנית־תרבותית דמוקרטית, עמדות שאינן תואמות את תפיסתה של ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית: מדינת לאום יהודית אתנית־תרבותית לא דמוקרטית, מדינה דו־לאומית דמוקרטית, מדינת לאום אזרחית דמוקרטית	√
העמדות ("חלומות") בנושא זהותה **האזרחית** הרצויה של המדינה: תפיסות דמוקרטיות ליברליות: תפיסה ליברלית־אינדיווידואלית, תפיסה רפובליקנית (אזרחית ואתנית־תרבותית), תפיסה רב־תרבותית, עמדות ("חלומות") בנושא זהותה **הדתית־תרבותית** הרצויה של המדינה: מדינה מסורתית־תרבותית (מורשתית), מדינה המשלבת חקיקה דתית־הלכתית בהיקף חלקי, מדינת הלכה ומדינה חילונית שיש בה הפרדה מלאה בין הדת למדינה	X
פרק 6 – המיעוטים בישראל	
– מעמד המיעוטים במדינת ישראל – היבט דמוגרפי סוציולוגי: הכרת קבוצות המיעוט השונות – היבט המרחב הציבורי: מאפייני המיעוטים וביטוי לתחומי השפה, התרבות, הדת – היבט מוסדי: מעמד וסטטוס רשמי	√
פרק 7 – השסע הלאומי	
השסע הלאומי, הצגת הקבוצות השונות, דרכי התמודדות (אתגר החיים המשותפים, האפשרויות להסכמות, פשרות וצמצום המחלוקות)	√
גורמים וביטויים	X

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

פרק 8 – תרבות פוליטית דמוקרטית	
– תרבות פוליטית דמוקרטית – עקרון הסובלנות – עקרון הפלורליזם – עקרון ההסכמיות	√
פרק 9 – זכויות אדם ואזרח	
– חירות ושוויון כערכי יסוד – רעיון הזכויות הטבעיות: זכויות טבעיות – זכויות האדם הבסיסיות: הזכות להליך הוגן, הזכות לחירות ונגזרותיה, הזכות לשוויון, אפליה–הבחנה–העדפה מתקנת, הזכות לכבוד ונגזרותיה	√
פרק 10 – זכויות פוליטיות / זכויות אזרח	
– זכויות פוליטיות/זכויות אזרח: הזכות לבחור ולהיבחר, חופש ההפגנה והמחאה, חופש ההתאגדות הפוליטית	√
פרק 11 – זכויות קבוצתיות	
יש ללמוד דוגמאות לזכויות קבוצה שונות, כגון: הזכות לשפה, הזכות לייצוג, הזכות לחינוך, הזכות לקיום מצוות הדת וחופש הפולחן	√
פרק 12 – חובות האדם כאדם וחובות האדם כאזרח	
– חובות האדם כאדם וכאזרח – זכויות מתנגשות, קשר בין חובות ובין זכויות	√
פרק 13 – שלטון החוק	
– עקרון שלטון החוק – סוגי הפרות חוק ועבריינות: עבריינות פלילית רגילה, עבריינות שלטונית (אישית וציבורית) – פקודה בלתי חוקית, פקודה בלתי חוקית בעליל	√
עבריינות פוליטית/אידאולוגית. מקרים שבהם יש ספק, מחלוקת או מתח בשאלת המחויבות לציות לחוק: סירוב לציית לחוק מטעמי מצפון וסירוב מטעמים אידאולוגיים־פוליטיים	X
פרק 14 – דמוקרטיה מתגוננת	
– זכות המדינה להגן על עצמה ועל אזרחיה מפני איומים על הביטחון – דמוקרטיה מתגוננת בישראל	√
פרק 15 – יסודות חוקתיים	
– חוקי יסוד: מעמד, תוכן וצורה (בהשוואה לחקיקה רגילה) – חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו – חוק יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי – חוק השבות	√
– המעמד המשפטי של מגילת העצמאות: ערכית, משפטית, ביטוי בחוקי יסוד – חוק יסוד חופש העיסוק – חוק האזרחות	X

المدنيّات
رقم النّموذج: 34225

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

الفصل 1 – الخلفيّة التّاريخيّة لإقامة الدّولة	
الفصل بكامله.	√
الفصل 2 – وثيقة الاستقلال	
– التّعرّف على مضمون الوثيقة – القسم التّاريخيّ – تبريرات لإقامة الدّولة. – القسم العمليّ. – القسم الإعلانيّ/التّصريحيّ – طابع الدّولة، مميّزات الدّولة اليهوديّة والدّيمقراطيّة الّتي تنعكس في الوثيقة، التّوجّهات/النّداءات الأربعة والتزامات لجهات مختلفة.	√
الفصل 3 – الفكرة القوميّة	
– القوميّة ودولة القوميّة: مجموعة إثنيّة وقوميّة. – أنواع القوميّات – قوميّة إثنيّة – ثقافيّة، قوميّة مدنيّة.	√
– الشّروط الضّروريّة لقيام الدّولة. – مفاهيم/أبعاد مختلفة لدولة القوميّة – يتمّ توضيح التّسلسل: دولة قوميّة إثنيّة ثقافيّة، دولة ثنائيّة القوميّة، دولة متعدّدة القوميّات، دولة جميع مواطنيها. – التّبريرات لدولة القوميّة.	X
الفصل 4 – دولة إسرائيل والشّعب اليهوديّ في الشّتات	
المسؤوليّة والالتزام المتبادل بين دولة إسرائيل والشّعب اليهوديّ في الشّتات.	√
الفصل 5 – مواقف مختلفة حول الطّابع المنشود لدولة إسرائيل	
المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة **القوميّة** المنشودة للدّولة: دولة قوميّة يهوديّة إثنيّة – ثقافيّة ديمقراطيّة، مواقف لا تلائم مفهوم إسرائيل كدولة يهوديّة ديمقراطيّة: دولة قوميّة يهوديّة إثنيّة – ثقافيّة غير ديمقراطيّة، دولة ثنائيّة القوميّة ديمقراطيّة، دولة قوميّة مدنيّة ديمقراطيّة.	√
المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة **المدنيّة** المنشودة للدّولة: مفاهيم ديمقراطيّة ليبراليّة: مفهوم ليبراليّ – فرديّ، مفهوم جمهوريّ (مدنيّ وإثنيّ – ثقافيّ)، مفهوم متعدّد الثّقافات. المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة **الدّينيّة – الثّقافيّة** المنشودة للدّولة: دولة تقليديّة – ثقافيّة (تُراثيّة)، دولة تدمج تشريعًا دينيًّا – حسب الشّريعة اليهوديّة بنطاق جزئيّ، دولة الشّريعة ودولة علمانيّة يكون فيها فصل تامّ بين الدّين والدّولة.	X

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

الفصل 6 – الأقلّيّات في إسرائيل	
– مكانة الأقلّيّات في دولة إسرائيل. – الجانب الدّيمغرافيّ – الاجتماعيّ: معرفة مجموعات الأقلّيّة المختلفة. – جانب الحيّز العامّ: مميّزات الأقلّيّات والتّعبير في مجالات اللّغة والثّقافة والدّين. – الجانب المؤسّساتيّ: المكانة والمركز الرّسميّ.	√
الفصل 7 – التّصدّع القوميّ	
التّصدّع القوميّ، عرض المجموعات المختلفة، طرق مواجهة التّصدّع (تحدّي العيش المشترك، إمكانيّات التّوافق، تسويات وتقليص الخلافات).	√
عوامل التّصدّع القوميّ والتّعبير عنه.	X
الفصل 8 – ثقافة سياسيّة ديمقراطيّة	
– ثقافة سياسيّة ديمقراطيّة. – مبدأ التّسامح. – مبدأ التّعدّديّة. – مبدأ الإجماع (التّوافقيّة).	√
الفصل 9 – حقوق الإنسان والمواطن	
– الحرّيّة والمساواة كقيمتين أساسيّتين. – فكرة الحقوق الطّبيعيّة: الحقوق الطّبيعيّة – حقوق الإنسان الأساسيّة: الحقّ في الإجراءات القانونيّة المنصفة، الحقّ في الحرّيّة ومشتقّاتها، الحقّ في المساواة، التّمييز – التّفريق – التّفضيل المصحِّح، الحقّ في الكرامة ومشتقّاتها.	√
الفصل 10 – الحقوق السّياسيّة (المدنيّة) / حقوق المواطن	
– الحقوق السّياسيّة (المدنيّة) / حقوق المواطن: الحقّ في الانتخاب والتّرشّح، حرّيّة التّظاهر والاحتجاج، حرّيّة التّنظّم السّياسيّ.	√
الفصل 11 – الحقوق الجماعيّة	
يجب تعلُّم أمثلة مختلفة لحقوق جماعيّة مثل: الحقّ في اللّغة، الحقّ في التّمثيل السّياسيّ المناسب، الحقّ في التّربية والتّعليم، الحقّ في إقامة الطّقوس الدّينيّة وحرّيّة العبادة.	√
الفصل 12 – واجبات الإنسان كإنسان وواجبات الإنسان كمواطن	
– واجبات الإنسان كإنسان وكمواطن. – حقوق متضاربة، العلاقة بين الواجبات والحقوق.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

الفصل 13 – سلطة القانون	
– مبدأ سلطة القانون. – أنواع خرق القانون والمخالفات: مخالفة جنائيّة عاديّة، مخالفة سلطويّة (شخصيّة وعامّة). – الأمر غير القانونيّ، والأمر غير القانونيّ بشكل قاطع.	√
المخالفة السّياسيّة/الأيديولوجيّة. حالات فيها شكّ، خلاف أو توتّر في مسألة وجوب الانصياع للقانون: رفض الانصياع للقانون لأسباب ضميريّة، ورفض الانصياع للقانون لأسباب أيديولوجيّة – سياسيّة.	X
الفصل 14 – الدّيمقراطيّة الدّفاعيّة	
– حقّ الدّولة في الدّفاع عن نفسها وعن مواطنيها من تهديدات على أمنها. – الدّيمقراطيّة الدّفاعيّة في إسرائيل.	√
الفصل 15 – الأسس الدّستوريّة	
– قوانين الأساس: المكانة والمضمون والشّكل (بالمقارنة مع التّشريع العاديّ). – قانون الأساس: كرامة الإنسان وحرّيّته. – قانون الأساس: إسرائيل – دولة القوميّة للشّعب اليهوديّ. – قانون العودة.	√
– المكانة القضائيّة/القانونيّة لوثيقة الاستقلال: قِيَمِيّة، قضائيّة، انعكاسها في قوانين الأساس. – قانون الأساس: حرّيّة العمل. – قانون الجنسيّة.	X

אזרחות

סמל שאלון: 34215

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

פרק 1 – הרקע ההיסטורי להקמת המדינה	
הפרק במלואו	√
פרק 2 – הכרזת העצמאות	
– היכרות עם תוכן ההכרזה – חלק היסטורי – הצדקות להקמת המדינה – חלק אופרטיבי מעשי – חלק הצהרתי – אופי המדינה, מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה, ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים	√
פרק 3 – עמדות שונות לגבי אופייה הרצוי של מדינת ישראל	
– העמדות ("חלומות") בנושא זהותה **הדתית־תרבותית** הרצויה של המדינה: מדינה מסורתית־תרבותית (מורשתית), מדינה המשלבת חקיקה דתית־הלכתית בהיקף חלקי, מדינת הלכה ומדינה חילונית שיש בה הפרדה מלאה בין הדת למדינה	√
העמדות ("חלומות") בנושא **זהותה האזרחית** הרצויה של המדינה: תפיסות דמוקרטיות ליברליות: תפיסה ליברלית־אינדיווידואלית, תפיסה רפובליקנית (אזרחית ואתנית־תרבותית), תפיסה רב־תרבותית, העמדות ("חלומות") בנושא זהותה **הלאומית** הרצויה של המדינה: מדינת לאום יהודית אתנית־תרבותית דמוקרטית, עמדות שאינן תואמות את תפיסתה של ישראל כמדינה יהודית דמוקרטית: מדינת לאום יהודית־אתנית־תרבותית לא דמוקרטית, מדינה דו־לאומית דמוקרטית, מדינת לאום אזרחית דמוקרטית	X
פרק 4 – המאפיינים היהודיים של המדינה	
– היבט משפטי־נורמטיבי, המצב המשפטי המחייב: חוק יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי, חוק השבות, חוק שעות העבודה והמנוחה, חוק יסודות המשפט, חוק חג המצות, החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, חוק בתי הדין הרבניים – המרחב הציבורי: שפה, לוח שנה וסמלי המדינה – בין ציבורי לפרטי: הסדר הסטטוס קוו	√
– חוק האזרחות, חוק יסוד מקרקעי ישראל, חוק חינוך ממלכתי, חוק איסור גידול חזיר, חוק יום הזיכרון לשואה ולגבורה, חוק השידור הציבורי	X
פרק 5 – עקרון שלטון העם	
– עקרון שלטון העם – תנאי יסוד לבחירות דמוקרטיות – שיטת הבחירות בישראל ורכיביה	√
– דמוקרטיה ישירה, דמוקרטיה עקיפה/ייצוגית, משאל עם	X
פרק 6 – עקרון הכרעת הרוב	
– עקרון הכרעת הרוב – עריצות הרוב	√
פרק 7 – גישות כלכליות־חברתיות	
– יובהר הרצף בין הגישה הליברלית ובין הגישה הסוציאל־דמוקרטית	√

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

פרק 8 – עקרון הגבלת השלטון	
– עקרון הגבלת השלטון – עקרון הפרדת הרשויות – מנגנוני פיקוח מוסדיים ומנגנוני פיקוח חוץ־מוסדיים	√
– חוקה	X
פרק 9 – ביטחון ודמוקרטיה	
– חקיקת חירום – מעצר מנהלי	√
פרק 10 – המהפכה החוקתית	
– המהפכה החוקתית והוויכוח על סמכויות בג"ץ	√
פרק 11 – הרשות המחוקקת	
– עבודת הכנסת: קואליציה, אופוזיציה, מליאה, ועדות – תפקידי הכנסת: כינון הממשלה, ייצוג האזרחים, חקיקה, פיקוח וביקורת, מינוי בעלי תפקידים, אספה מכוננת	√
– חקיקה ראשית: תהליך חקיקה	X
פרק 12 – הרשות המבצעת	
– תפקידי ממשלה: קביעת מדיניות וביצועה, קביעת תקנות – חקיקת משנה, סמכות שיורית, חקיקת תקנות לשעת חירום – אחריות ממשלתית משותפת, אחריות מיניסטריאלית	√
פרק 13 – הרשות השופטת	
– אי־תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת בישראל – בג"ץ, ביקורת שיפוטית, אקטיביזם שיפוטי	√
– סוגי המשפט: משפט פלילי, משפט אזרחי	X

المدنيّات
رقم النّموذج: 34215

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

الفصل 1 – الخلفيّة التّاريخيّة لإقامة الدّولة	
الفصل بكامله.	√
الفصل 2 – وثيقة الاستقلال	
– التّعرّف على مضمون الوثيقة – القسم التّاريخيّ – تبريرات لإقامة الدّولة. – القسم العمليّ. – القسم الإعلانيّ/التّصريحيّ – طابع الدّولة، مميّزات الدّولة اليهوديّة والدّيمقراطيّة الّتي تنعكس في الوثيقة، التّوجّهات/النّداءات الأربعة والتزامات لجهات مختلفة.	√
الفصل 3 – مواقف مختلفة حول الطّابع المنشود لدولة إسرائيل	
– المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة **الدّينيّة – الثّقافيّة** المنشودة للدّولة: دولة تقليديّة –ثقافيّة (تُراثيّة)، دولة تدمج تشريعًا دينيًّا – حسب الشّريعة اليهوديّة بنطاق جزئيّ، دولة الشّريعة ودولة علمانيّة يكون فيها فصل تامّ بين الدّين والدّولة.	√
المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة **المدنيّة** المنشودة للدّولة: مفاهيم ديمقراطيّة ليبراليّة: مفهوم ليبراليّ – فرديّ، مفهوم جمهوريّ (مدنيّ وإثنيّ – ثقافيّ)، مفهوم متعدّد الثّقافات. المواقف ("الأحلام") في موضوع الهويّة **القوميّة** المنشودة للدّولة: دولة قوميّة يهوديّة إثنيّة – ثقافيّة ديمقراطيّة، مواقف لا تلائم مفهوم إسرائيل كدولة يهوديّة ديمقراطيّة: دولة قوميّة يهوديّة إثنيّة – ثقافيّة غير ديمقراطيّة، دولة ثنائيّة القوميّة ديمقراطيّة، دولة قوميّة مدنيّة ديمقراطيّة.	X
الفصل 4 – المميّزات اليهوديّة لدولة إسرائيل	
– الجانب القانونيّ – التّشريعيّ، الوضع القانونيّ الملزم: قانون أساس: إسرائيل – دولة القوميّة للشّعب اليهوديّ، قانون العودة، قانون ساعات العمل والرّاحة، قانون أسس القضاء (القضاء العبريّ)، قانون عيد المصّة، قانون مقاضاة النّازيّين وأعوانهم، قانون المحاكم الدّينيّة الرّبّانيّة. – الحيّز العامّ: اللّغة والتّقويم العبريّ ورموز الدّولة. – بين العامّ والخاصّ: اتّفاق الوضع القائم (السّتاتوس كڤو).	√
– قانون الجنسيّة، قانون أساس أراضي إسرائيل، قانون التّعليم الرّسميّ، قانون حظر/منع تربية الخنزير، قانون يوم ذكرى الكارثة والبطولة، قانون البثّ العامّ.	X
الفصل 5 – مبدأ حكم الشّعب	
– مبدأ حكم الشّعب. – شروط أساسيّة للانتخابات الدّيمقراطيّة. – طريقة الانتخابات في إسرائيل ومركّباتها.	√
– الدّيمقراطيّة المباشرة، الدّيمقراطيّة غير المباشرة/التّمثيليّة، الاستفتاء العامّ (الشّعبيّ).	X

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

الفصل 6 – مبدأ حسم الأكثريّة	
– مبدأ حسم الأكثريّة. – تعسّف / استبداد الأكثريّة.	√
الفصل 7 – توجّهات اقتصاديّة – اجتماعيّة	
– يجب توضيح التّسلسل بين التّوجّه اللّيبراليّ والتّوجّه الاشتراكيّ – الدّيمقراطيّ.	√
الفصل 8 – مبدأ تقييد السّلطة	
– مبدأ تقييد السّلطة. – مبدأ فصل السّلطات. – أجهزة الإشراف والمراقبة المؤسّساتيّة، وأجهزة الإشراف والمراقبة غير المؤسّساتيّة.	√
– الدّستور.	X
الفصل 9 – الأمن والدّيمقراطيّة	
– تشريع في أوقات الطّوارئ. – اعتقال إداريّ.	√
الفصل 10 – الثّورة الدّستوريّة	
– الثّورة الدّستوريّة والجدل حول صلاحيّات محكمة العدل العليا.	√
الفصل 11 – السّلطة التّشريعيّة	
– عمل الكنيست: ائتلاف، معارضة، هيئة الكنيست، لجان الكنيست. – وظائف الكنيست: تشكيل الحكومة، تمثيل المواطنين، تشريع القوانين، الإشراف والمراقبة، تعيين وانتخاب أصحاب المناصب، سلطة تأسيسيّة (مجلس تأسيسيّ).	√
– التّشريع الرّئيسيّ: عمليّة التّشريع.	X
الفصل 12 – السّلطة التّنفيذيّة	
– وظائف الحكومة: وضع السّياسة وتنفيذها، وضع الأنظمة – التّشريع الثّانويّ، صلاحيّة القيام بأيّ عمل لا يقع ضمن نطاق عمل سلطة أخرى، وضع أنظمة الطّوارئ. – المسؤوليّة الحكوميّة المشتركة، المسؤوليّة الوزاريّة.	√
الفصل 13 – السّلطة القضائيّة	
– عدم تبعيّة واستقلاليّة السّلطة القضائيّة في إسرائيل. – محكمة العدل العليا، الرّقابة القضائيّة، الفعّاليّة القضائيّة.	√
– نوعا القضاء: قضاء جنائيّ، قضاء مدنيّ.	X

אזרחות

סמל שאלון: 34274

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

1 – הכרזת העצמאות	
הרקע ההיסטורי להקמת המדינה (האתגר, עמ' 8)	X
היכרות עם תוכן ההכרזה כולה (האתגר, עמ' 9–12)	√
חלק ראשון להכרזה: הצדקות להקמת המדינה: היסטורית, בין־לאומית (הצהרת בלפור/כתב המנדט), טבעית־אוניברסלית	√
חלק שני להכרזה: חלק אופרטיבי־מעשי – הקמת המדינה ("לפיכך התכנסנו... אשר תיקרא בשם ישראל")	√
חלק שלישי להכרזה: חלק הצהרתי – אופי המדינה (מדינת ישראל תהא פתוחה... מגילת האומות המאוחדות), ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה	√
2 – מדינה יהודית	
א. היבט משפטי נורמטיבי: בנוגע לכל חוק, תוכן ומטרה (כיצד מבטא החוק את אופייה היהודי של המדינה), המצב המשפטי המחייב: חוק השבות, חוק האזרחות, חוק איסור גידול חזיר, חוק חג המצות, החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם	√
חוק שעות עבודה ומנוחה חוק בתי הדין הרבניים	X
ב. המרחב הציבורי: סמלי המדינה (סמל, דגל, המנון) ג. הסדר הסטטוס קוו ד. מדינת ישראל ויהדות התפוצות: קשר הדדי	√
3 – זהות	
רכיבי הזהות – רכיבים שיוכיים, רכיבים נרכשים	X
סוגי זהויות: אזרחית, לאומית, דתית	√
4 – עקרונות הדמוקרטיה	
מהי דמוקרטיה: הבחנה בין משטר דמוקרטי למשטר שאינו דמוקרטי	X
עקרון שלטון העם: דמוקרטיה ישירה, דמוקרטיה עקיפה	√
עקרון הפלורליזם	√
עקרון הכרעת הרוב	X

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> יכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

זכויות האדם וזכויות האזרח: יש להכיר את הגדרת המושגים ולוודא שאין ערבוב בינם ובין המושג חירויות האדם. הזכות לחיים וביטחון, הזכות לקניין (אין צורך להבחין בין קניין רוחני לחומרי), הליך (משפטי) הוגן, הזכות לחירות, חופש התנועה, חופש הביטוי, חופש הדת, חופש מדת, הזכות לשוויון, אפליה פסולה, הזכות לכבוד (יש ללמד את הזכות לפרטיות והזכות לשם טוב כחלק מהזכות לכבוד, ההפרדה בין המושגים אינה נדרשת לבחינה)	√
התנגשות בין זכויות	X
עקרון הגבלת השלטון	√
עקרון הפרדת רשויות	X
עקרון שלטון החוק	√
5 – האזרחות במדינת ישראל	
חוק השבות חוק האזרחות	√
6 – המיעוט הערבי במדינת ישראל	
הכרת קבוצות המיעוט השונות (ערבים, דרוזים, ואחרים), כולל הגורמים המשפיעים על התמורות בחברה הערבית הישראלית	X
7 – הבחירות לכנסת	
תנאי יסוד לבחירות דמוקרטיות: כלליות, חשאיות, מחזוריות, שוות, מאפשרות התמודדות חופשית	√
עקרונות דמוקרטיים וזכויות הבאים לידי ביטוי בבחירות	X
המשטר הפרלמנטרי, המשטר הנשיאותי (השוואה ביניהם, אך ללא היתרונות)	√
שיטת הבחירות בישראל: רשימתית, ארצית, יחסית	√
8 – הרשות המחוקקת	
עבודת הכנסת – קואליציה, אופוזיציה, מליאה	√
ועדות (שתי ועדות לדוגמה)	X
תפקידי הכנסת: רשות מכוננת (כתיבת חוקה), רשות מחוקקת (לא יישאלו על סוגי הצעות חוק ושלבי החקיקה), פיקוח וביקורת, מינוי בעלי תפקידים, ייצוג האזרחים	√
9 – הרשות המבצעת – הממשלה	
תפקידי הממשלה: קביעת מדיניות וביצועה, קביעת תקנות, חקיקת משנה	√
אחריות ממשלתית משותפת, אחריות מיניסטריאלית	√
10 – הרשות השופטת	
מבנה מערכת המשפט בישראל: בית משפט השלום, בית המשפט המחוזי, בית המשפט העליון (לא יישאלו על סוג הצווים שמוציא בג"ץ)	√
אי־תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת בישראל	X
11 – פיקוח וביקורת על השלטון	
מנגנוני פיקוח פורמליים/מוסדיים: מבקר המדינה, הרשות השופטת, פרלמנט	√
מנגנוני פיקוח בלתי־פורמליים/חוץ־מוסדיים: תקשורת, דעת קהל, אומנות	X

אזרחות

סמל שאלון: 34224

לאומיות וזכויות

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

1 – הכרזת העצמאות	
– היכרות עם תוכן ההכרזה – חלק היסטורי – הצדקות להקמת המדינה אזרחות – האתגר, עמ' 9–12 – חלק אופרטיבי מעשי – חלק הצהרתי – אופי המדינה, מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה, ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים אזרחות – האתגר, עמ' 52 להיות אזרחים בישראל, עמ' 16–17	√
הרקע ההיסטורי להקמת המדינה אזרחות – האתגר, עמ' 8	X
2 – מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות	
האחריות והמחויבות ההדדית של מדינת ישראל והעם היהודי בתפוצות אזרחות – האתגר, עמ' 64–65	√
3 – המאפיינים היהודיים של המדינה	
המרחב הציבורי: סמלי המדינה (סמל, דגל, המנון) אזרחות – האתגר, עמ' 53	√
4 – זהות	
סוגי הזהויות – אזרחית, לאומית, דתית להיות אזרחים בישראל, עמ' 87–88	√
רכיבי הזהות – רכיבים שיוכיים, רכיבים נרכשים להיות אזרחים בישראל, עמ' 86–87	X
5 – המיעוט הערבי במדינת ישראל	
הכרת קבוצות המיעוט השונות (ערבים, דרוזים, ואחרים) להיות אזרחים בישראל, עמ' 102–103, 108	X
6 – עקרון הפלורליזם	
עקרון הפלורליזם אזרחות – האתגר, עמ' 19–20, 24	√

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

7 – זכויות אדם	
רעיון הזכויות הטבעיות: – זכויות טבעיות–זכויות האדם הבסיסיות: הזכות לחיים ולביטחון, הזכות לקניין, הזכות להליך הוגן, הזכות לחירות חופש התנועה, חופש הביטוי, חופש דת, חופש מדת, הזכות לשוויון, אפליה פסולה, הזכות לכבוד אזרחות – האתגר, עמ' 19, 20, 23 להיות אזרחים בישראל, עמ' 171–173, 175–178, 179–180, 183–184	√
זכויות מתנגשות אזרחות – האתגר, עמ' 23	X
8 – זכויות פוליטיות / זכויות אזרח	
זכויות פוליטיות/זכויות אזרח: הזכות לבחור ולהיבחר, חופש ההפגנה והמחאה, חופש התאגדות הפוליטית להיות אזרחים בישראל, עמ' 186–187	√
9 – שלטון החוק	
עקרון שלטון החוק אזרחות – האתגר, עמ' 23	√
10 – סוגי ממשל	
הממשל הפרלמנטרי הממשל הנשיאותי להיות אזרחים בישראל, עמ' 141–142	√
11 – הבחירות לכנסת	
התנאים לבחירות דמוקרטיות: כלליות, חשאיות, מחזוריות, שוות, מאפשרות התמודדות חופשית אזרחות – האתגר, עמ' 79	√
עקרונות דמוקרטיים וזכויות הבאים לידי ביטוי בבחירות אזרחות – האתגר, עמ' 78–79	X
שיטת הבחירות בישראל: רשימתית, ארצית, יחסית אזרחות – האתגר, עמ' 82–83	√
12 – הפרדת רשויות	
עקרון הפרדת רשויות אזרחות – האתגר, עמ' 25	X

אזרחות

סמל שאלון: 34214

עקרונות ורשויות

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

1 – הכרזת העצמאות	
היכרות עם תוכן ההכרזה חלק היסטורי – הצדקות להקמת המדינה אזרחות – האתגר, עמ' 9–12 חלק אופרטיבי מעשי חלק הצהרתי – אופי המדינה, מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה, ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים אזרחות – האתגר, עמ' 52 להיות אזרחים בישראל, עמ' 16–17	√
הרקע ההיסטורי להקמת המדינה אזרחות – האתגר, עמ' 8	X
2 – המאפיינים היהודיים של המדינה	
היבט משפטי־נורמטיבי המצב המשפטי המחייב: חוק יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי, חוק השבות, חוק איסור גידול חזיר, חוק חג המצות, החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם אזרחות – האתגר, עמ' 42–45, 54–55 בין ציבורי לפרטי: הסדר הסטטוס קוו אזרחות – האתגר, עמ' 62	√
3 – האזרחות במדינת ישראל	
חוק השבות אזרחות – האתגר, עמ' 42–44 חוק האזרחות אזרחות – האתגר, עמ' 44–45	√
4 – עקרון שלטון העם	
עקרון שלטון העם, דמוקרטיה ישירה, דמוקרטיה עקיפה/ייצוגית אזרחות – האתגר, עמ' 18, 21	√
מהי דמוקרטיה, הבחנה בין משטר דמוקרטי למשטר שאינו דמוקרטי	X
5 – עקרון הכרעת הרוב	
עקרון הכרעת הרוב אזרחות – האתגר, עמ' 19–20, 21–22	X
6 – עקרון הגבלת השלטון	
עקרון הגבלת השלטון אזרחות – האתגר, עמ' 22	√

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

7 – פיקוח וביקורת על השלטון	
מנגנוני פיקוח פורמליים/מוסדיים, מבקר המדינה, הרשות השופטת, פרלמנט אזרחות – האתגר, עמ' 22, 102–104, 138, 140–141	√
8 – הרשות המחוקקת	
עבודת הכנסת: קואליציה, אופוזיציה, מליאה אזרחות – האתגר, עמ' 92, 94–96	√
תפקידי הכנסת: כינון הממשלה, ייצוג האזרחים, חקיקה ראשית, פיקוח וביקורת, מינוי בעל תפקידים, אסֵפה מכוננת אזרחות – האתגר, עמ' 98–104	
עקרונות דמוקרטיים וזכויות הבאים לידי ביטוי בבחירות אזרחות – האתגר, עמ' 78–79	X
ועדות חקיקה ראשית: תהליך חקיקה	
9 – הרשות המבצעת	
תפקידי ממשלה: קביעת מדיניות וביצועה, קביעת תקנות – חקיקת משנה, אזרחות – האתגר, עמ' 108	√
אחריות ממשלתית משותפת, אחריות מיניסטריאלית אזרחות – האתגר, עמ' 115	
10 – הרשות השופטת	
מבנה מערכת המשפט בישראל: בית משפט השלום, בית המשפט המחוזי, בית המשפט העליון (לא תופיע בבחינה שאלה על סוגי הצווים שמוציא בג"ץ) אזרחות – האתגר, עמ' 127–130	√
אי־תלותה ועצמאותה של הרשות השופטת בישראל אזרחות – האתגר, עמ' 124–126	X

אזרחות

סמל שאלון: 34262

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

1 – מגילת העצמאות	
– היכרות עם תוכן ההכרזה – חלק היסטורי – הצדקות להקמת המדינה – חלק אופרטיבי־מעשי – חלק הצהרתי – אופי המדינה – מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה – ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים – נושאים שנויים במחלוקת במהלך ניסוח המגילה – החותמים על המגילה	√
2 – אשכול העולם היהודי	
– הדילמות שהקהילות מתמודדות איתן: זהות אזרחית, זהות לאומית	√
– מרכיבי הזהות של יהודי התפוצות: זהות דתית	√
– מגמות ודמוגרפיה של העם היהודי בעולם: הגדרה הלכתית, הגדרה עצמית, הגדרה משפטית – שאלת "מיהו יהודי" – זרמים דתיים בעם היהודי: אורתודוקסי, קונסרבטיבי, רפורמי	√
– השסע הדתי	√
– תיאור הקבוצות השונות: חרדים, דתיים, מסורתיים, חילונים	√
– הגורמים לשסע: הוויכוח על גיוס בחורי ישיבה, הוויכוח על המעמד האישי (נישואין וגירושין), הוויכוח על הכרה בזרמים בישראל (כולל הוויכוח על הגיור), הוויכוח על צביון השבת במרחב הציבורי, הוויכוח על החקיקה הדתית	√
– אתגר החיים המשותפים: הסדרים מקומיים, אוטונומיה חינוכית, אמנות, התארגנויות חברתיות	√
3 – אשכול תקשורת ופוליטיקה בישראל	
– התנגשות בין חופש הביטוי וזכות הציבור לדעת לבין זכויות אחרות: חופש הביטוי, זכות הציבור לדעת, חופש המידע	√
– תפקידי התקשורת: פיקוח (מנגנון פיקוח וביקורת לא פורמלי), מתן במה, דיווח עובדתי, פרשנות, תעמולת בחירות, תיווך בין השלטון לציבור, סוציאליזציה, בידור	√
– תפיסות בנוגע לתפקיד העיתונות: מדווחת, מעורבת	√
– אמצעים המגבילים את עצמאותה של התקשורת: חוק העונשין, צו איסור פרסום, חוק הבחירות (תעמולה), תקנות הגנה – צנזורה צבאית – אתיקה עיתונאית, אילוצים פוליטיים – בעלות פרטית על כלי תקשורת – עמדות פוליטיות של עורכי כלי תקשורת	√

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

– אמצעים המאפשרים עצמאות של התקשורת: תקשורת גלובלית, מעורבות בית המשפט, חיסיון עיתונאי, חוק נגד בעלות צולבת, מועצת העיתונות, חוק השידור הציבורי – ריבוי מקורות מידע בעלי אופי פלורליסטי – שידור מסחרי, אינטרנט ורשתות חברתיות – כוחם של אמצעי התקשורת: קביעת סדר יום, הבניית המציאות – צינורות מידע פתוחים: תקשורת המונים, מאפיינים ומקורות מידע	√
4 – אשכול שיטת הבחירות ומפלגות	
– שיטות ממשל: פרלמנטרי, נשיאותי, מעורב, יתרונות של כל אחת השיטות	√
– שתי שיטות בבחירות: השיטה הרובית־אישית־אזורית; השיטה היחסית־רשימתית־ארצית. השוואה ביניהן, יתרונות וחסרונות של שתי השיטות – אחוז החסימה, כולל יתרונות וחסרונות	√
– המערכת המפלגתית: תפקידי המפלגה, מערכת דו־מפלגתית ורב־מפלגתית. – מפת המפלגות בישראל: האידאולוגיה בתחומים האלה: רצף חוץ וביטחון, רצף כלכלי־חברתי, רצף דת ומדינה, רצף בזהותה היהודית של המדינה – שיטות לגיבוש רשימת מועמדים: מנהיג, גוף בוחר, פריימריז, כולל יתרונות וחסרונות	√
– כינון ממשלה והקשיים בהרכבת ממשלה: תהליך כינון ממשלה, הסכם קואליציוני	√
– סוגי ממשלות קואליציוניות: ממשלה קואליציונית, קואליציה צרה (כולל יתרונות וחסרונות), קואליציה רחבה (כולל יתרונות וחסרונות), ממשלת אחדות לאומית, קואליציית מיעוט	√
5 – אשכול מעורבות אזרחים ופיקוח על רשויות השלטון	
– מעורבות פוליטית של אזרחים: קבוצות אינטרס/לחץ, ארגונים חוץ־ממשלתיים, תקשורת – פיקוח וביקורת על רשויות השלטון: מבקר המדינה (תפקידים, סמכויות ודרכי פעולה) , יעילות הביקורת של מבקר המדינה – נציב תלונות הציבור – ועדת חקירה ממלכתית – ועדת חקירה פרלמנטרית – היועץ המשפטי לממשלה (תפקידים ודרכי פעולה) – הגישות בנוגע לסמכויות היועץ הממשלתי – תקשורת	√
6 – אשכול רשויות מקומיות	
– חלוקת התפקידים והסמכויות בין השלטון המרכזי לשלטון המקומי: תפקידים וסמכויות הרשות המקומית, מקורות הכנסה של הרשות המקומית, מנגנוני פיקוח וביקורת של הרשות המקומית, קשיים בניהול הרשויות המקומיות, ועדה קרואה, מודל השליטה מהמרכז (ריכוזי), כולל יתרונות וביטויים – מודל האוטונומיה המקומית (ביזורי), כולל יתרונות וביטויים	√
– מבנה הרשויות המקומיות: סמכויות של ראש הרשות ומועצת הרשות, מרכז השלטון המקומי, הוועד הארצי של ראשי המועצות הערביות	
– שיטת הבחירות לרשות המקומית: בחירות לרשות המקומית, בחירת ראש הרשות, בחירת מועצת הרשות	

المدنيّات

رقم النّموذج: 34262

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

1. وثيقة الاستقلال:	
– التّعرّف على مضمون الوثيقة. – القسم التّاريخيّ – التّبريرات لإقامة الدّولة. – القسم العمليّ. – القسم الإعلانيّ / التّصريحيّ – طابع الدّولة. – مميّزات الدّولة اليهوديّة والدّيمقراطيّة الّتي تنعكس في الوثيقة. – التّوجّهات / النّداءات الأربعة والتزامات لجهات مختلفة. – المواضيع الّتي كانت قيد الخلاف خلال العمل على كتابة الوثيقة. – الموقِّعون على الوثيقة.	√
2. عنقود العالم اليهوديّ:	
– المعضلتان اللّتان تواجههما المجتمعات المحلّيّة: هويّة مدنيّة، هويّة قوميّة.	√
– مركّبات هويّة يهود الشّتات: هويّة دينيّة.	√
– اتّجاهات (نزعات) وديمغرافيّة الشّعب اليهوديّ في العالم: تعريف حسب الشّريعة اليهوديّة، تعريف ذاتيّ، تعريف قانونيّ. – مسألة "مَن هو اليهوديّ؟" – التّيّارات الدّينيّة في الشّعب اليهوديّ: الأرثوذكسيّون، المحافظون، الإصلاحيّون.	√
– التّصدّع الدّينيّ.	√
– وصف المجموعات المختلفة: الحريديم / المتشدّدون، المتديّنون، التّقليديّون، العلمانيّون.	√
– أسباب التّصدّع: الجدل حول تجنيد طلّاب المدارس الدّينيّة، الجدل حول الأحوال الشّخصيّة في إسرائيل (الزّواج والطّلاق)، الجدل حول الاعتراف بالتّيّارات في إسرائيل (بما في ذلك الجدل حول مسألة التّهوّد)، الجدل حول طابع يوم السّبت في الحيّز العامّ، الجدل حول التّشريع الدّينيّ.	√
– تحدّي الحياة المشتركة: تسويات / ترتيبات محلّيّة، استقلاليّة تربويّة / تعليميّة، الفنّ، تنظُّمات اجتماعيّة.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

3. عنقود الإعلام والسّياسة في إسرائيل:	
– التّضارب بين حرّيّة التّعبير وحقّ الجمهور في المعرفة والحقوق الأخرى: حرّيّة التّعبير، حقّ الجمهور في المعرفة، حرّيّة المعلومات.	√
– وظائف الإعلام: الإشراف (جهاز إشراف ومراقبة غير رسميّ)، منبر لآراء متنوّعة، رفع التّقارير، تقديم التّحليلات، الدّعاية الانتخابيّة، الوساطة بين السّياسيّين والجمهور، التّنشئة الاجتماعيّة، التّرفيه.	√
– مفهومان بالنّسبة لوظيفة الصّحافة: صحافة تقريريّة، صحافة متداخلة.	√
– وسائل تقيّد استقلاليّة الإعلام: قانون العقوبات، أمر منع النشر، قانون الانتخابات (الدّعاية الانتخابيّة)، أنظمة حماية – الرّقابة العسكريّة. – أخلاقيّات الصّحافة، الضّغوطات السّياسيّة. – ملكيّة خاصّة على وسائل الإعلام. – مواقف سياسيّة لمحرِّري وسائل الإعلام.	√
– وسائل تمكّن من استقلاليّة الإعلام: الإعلام العالميّ، تدخّل المحكمة، السّرّيّة الصّحفيّة، القانون ضدّ الملكيّة المتقاطعة، مجلس الصّحفيّين، قانون البثّ العامّ. – تعدُّد (كثرة) مصادر المعلومات ذات الطّابع التّعدّديّ – البثّ التّجاريّ والإنترنت وشبكات التّواصل الاجتماعيّ. – قوّة وسائل الإعلام: تحديد / وضع جدول الأعمال / الأجندة العامّة، بناء الواقع. – قنوات معلومات مفتوحة: الإعلام الجماهيريّ – مميّزات ومصادر معلومات.	√
4. عنقود طريقة الانتخابات والأحزاب:	
– طريقة نظام الحكم: برلمانيّ، رئاسيّ، مختلط، إيجابيّات كلّ واحدة من الطّرق.	√
– طريقتان للانتخابات: الطّريقة الأكثريّة – الشّخصيّة – المناطقيّة، الطّريقة النّسبيّة – القائميّة – القطريّة. مقارنة بينهما، إيجابيّات وسلبيّات الطّريقتين. – نسبة الحسم، تشمل إيجابيّات وسلبيّات.	√
– الجهاز الحزبيّ: وظائف الحزب، جهاز ثنائيّ الأحزاب ومتعدّد الأحزاب. – خارطة الأحزاب في إسرائيل: الأيديولوجيّة في هذه المجالات: تتابع (تسلسل) قضايا الخارجيّة والأمن، تتابع (تسلسل) المجتمع والاقتصاد، تتابع (تسلسل) الدّين والدّولة، تتابع (تسلسل) الهويّة اليهوديّة للدّولة. – طرق إعداد (بلورة) قوائم مرشّحين: زعيم الحزب، جسم / لجنة منظّمة تختار الأعضاء، پرايمريز / انتخابات تمهيديّة – تشمل إيجابيّات وسلبيّات.	√
– تشكيل الحكومة والصّعوبات في تشكيل الحكومة: عمليّة تشكيل الحكومة، اتّفاق ائتلاف حكوميّ.	√
– أنواع الحكومات الائتلافيّة: حكومة ائتلافيّة، ائتلاف ضيّق (يشمل الإيجابيّات والسّلبيّات)، ائتلاف واسع (يشمل الإيجابيّات والسّلبيّات)، حكومة وحدة وطنيّة، ائتلاف أقلّيّة.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بِـ X .

5. عنقود مشاركة المواطنين والرّقابة على سلطات الحكم	
– مشاركة سياسيّة للمواطنين: مجموعات المصلحة/ الضّغط، منظّمات غير حكوميّة، الإعلام. – الإشراف والمراقبة على سلطات الحكم: مراقب الدّولة (وظائف وصلاحيّات وطرق العمل) نجاعة المراقبة الّتي يؤدّيها مراقب الدوّلة. – مندوب شكاوى الجمهور. – لجنة تحقيق رسميّة. – لجنة تحقيق برلمانيّة. – المستشار القضائيّ للحكومة (وظائف وطرق العمل). – التّوجّهات المتعلّقة بصلاحيّات المستشار القضائيّ. – الإعلام.	√
6. عنقود الحكم المحلّيّ (السّلطات المحلّيّة):	
– توزيع الوظائف والصّلاحيّات بين الحكم المركزيّ والحكم المحلّيّ: وظائف/ صلاحيّات السّلطة المحلّيّة، مصادر دخل السّلطة المحلّيّة، أجهزة إشراف ومراقبة على السّلطة المحلّيّة، صعوبات في إدارة السّلطات المحلّيّة، لجنة مدعوّة (معيّنة)، نموذج التّحكّم المركزيّ (المركزيّة)، (يشمل الإيجابيّات والتّعبيرات). – نموذج التّحكّم المركزيّ (المركزيّة)، (يشمل الإيجابيّات والتّعبيرات).	√
– مبنى السّلطات المحلّيّة: صلاحيّات رئيس السّلطة، ومجلس السّلطة، مركز الحكم المحلّيّ، اللّجنة القطريّة لرؤساء المجالس العربيّة.	√
– طريقة الانتخابات للسّلطة المحلّيّة: الانتخابات للسّلطة المحلّيّة، انتخاب رئيس السّلطة، انتخاب مجلس/ أعضاء السّلطة.	√

אזרחות

סמל שאלון: 34252

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

1 – הכרזת העצמאות	
– הרקע ההיסטורי להקמת המדינה – היכרות עם תוכן ההכרזה – חלק היסטורי – הצדקות להקמת המדינה: היסטורית, בין־לאומית, טבעית־אוניברסלית – חלק אופרטיבי־מעשי – הקמת המדינה – חלק הצהרתי – אופי המדינה – מאפייני מדינה יהודית ודמוקרטית הבאים לידי ביטוי בהכרזה – ארבע פניות והתחייבויות לגורמים שונים הבחינה תכלול את כל הנושאים המפורטים בעמודים אלה ואת כל החומר הכתוב במסגרות. – אזרחות – האתגר, עמ' 8–12 וגם: להיות אזרחים בישראל, עמ' 16–17	√
2 – חוקה וחוקי יסוד	
הבחינה תכלול את כל הנושאים המפורטים בעמודים אלה ואת כל החומר הכתוב במסגרות. – אזרחות – האתגר, עמ' 27–38	√
3 – נשיא המדינה	
הבחינה תכלול את כל הנושאים המפורטים בעמודים אלה ואת כל החומר הכתוב במסגרות. – אזרחות – האתגר, עמ' 151–159	√
4 – השלטון המקומי	
הבחינה תכלול את כל הנושאים המפורטים בעמודים אלה ואת כל החומר הכתוב במסגרות. אזרחות – האתגר, עמ' 116–120	√
5 – תקשורת ופוליטיקה בישראל	
הבחינה תכלול את כל הנושאים המפורטים בעמודים אלה ואת כל החומר הכתוב במסגרות. – להיות אזרחים בישראל, עמ' 443–450	√

אזרחות

סמל שאלון: 34371

יחידת הגבר 30% – מדיניות הרווחה

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

ספר הלימוד: "אתגר הרווחה"	
כל הנושאים של פרקי הספרים הכתובים בעמודים המצוינים **מחייבים** ויש ללמוד אותם (בלי יוצא מן הכלל), כולל החומר במסגרות, בצידי הדפים, "חלונות לרווחה", טקסטים וכו'. פרקים שלמים או נושאים בתוך פרקים המסומנים ב־X ירדו מהחומר למועד קיץ תשפ"ז.	
פרק 1 – הזכות לחיות ברווחה, עמ' 8–17	√
זכויות חברתיות־כלכליות בדתות ביהדות, אסלאם, נצרות, עמ' 14–15 דברי הסבר, משימות, עמ' 16–17 הצעת חוק הדיור בר השגה, תשס"ח, עמ' 17	X
פרק 2 – מדינת הרווחה, עמ' 20–39	√
מדינת הרווחה מבט מגדרי, עמ' 32–35 השפל הכלכלי בארה"ב, עמ' 37 המצוקה בעקבות מלה"ע השנייה בבריטניה, עמ' 37 ג'ון קיינס – הביסוס הכלכלי והתאורטי למדינת הרווחה, עמ' 37	X
פרק 3 – מדינת הרווחה – השקפות שונות, עמ' 42–63	√
פרק 4 – מדיניות חברתית־כלכלית: גיבוש, עיצוב וביצוע, עמ' 66–89	√
אורלי וילנאי עיתונאית חברתית, עמ' 74 (הנושא "אמצעי תקשורת" בתחילת העמוד **חובה**) כלי מדיניות לפתרון בעיית זיהום האוויר על ידי מפעלי תעשייה, עמ' 82–83	X
פרק 5 – המדיניות התקציבית, עמ' 92–109	X
פרק 6 – מדיניות הביטחון הסוציאלי, עמ' 112–129	√
הגדרת העוני ומדידתו בהלכה היהודית, עמ' 120 (הנושא "מדידת עומק העוני" בתחילת העמוד **חובה**) התפתחות של מערכת הביטחון הסוציאלי בישראל, עמ' 126–127	X
פרק 7 – מדיניות ההפרטה, עמ' 132–149	√
שידורי הטלוויזיה המסחריים בישראל – הפרטה ורגולציה, על הפרטה ותרבות, עמ' 147	X
פרק 8 – מדיניות חברתית־כלכלית בעידן הגלובלי, עמ' 152–175	√
ההתמודדות הגלובלית עם בעיות איכות הסביבה, עמ' 168 המגזר הציבורי הגלובלי, עמ' 169 המגזר העסקי הגלובלי, עמ' 169 המגזר האזרחי הגלובלי, עמ' 169 ישראל בעידן הגלובלי, עמ' 172–173	X
פרק 9 – ישראל: מדינת רווחה יהודית ודמוקרטית, עמ' 178–207	X

المدنيّات

رقم النّموذج: 34371

وحدة توسّع 30% – "سياسة الرّفاه"

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ .
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

الكتاب التّعليميّ: " تحدّي الرّفاه"	
جميع مواضيع فصول الكتاب الواردة في الصّفحات المذكورة **إلزاميّة** ويجب تعلُّمها (بدون استثناء)، بما في ذلك الموادّ الّتي في الأُطر، وفي جوانب الصّفحات "نافذة على الرّفاه"، والنّصوص وغير ذلك. الفصول الكاملة أو المواضيع من الفصول المُشار إليها بـ X لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة لموعد صيف 2027.	
الفصل 1 – الحقّ في العيش برفاه، ص 8–17	√
الحقوق الاجتماعيّة – الاقتصاديّة في اليهوديّة والإسلام والمسيحيّة، ص 14–15. الشّروح والإيضاحات، مهمّات، ص 16-17. مشروع قانون مسكن سهل المنال لسنة 2017، ص 17.	X
الفصل 2 – دولة الرّفاه، ص 20–39	√
دولة الرّفاه – منظور جنسانيّ (جندريّ)، ص 32–35. الانحطاط الاقتصاديّ في الولايات المتّحدة، ص 37. الأزمة في أعقاب الحرب العالميّة الثّانية في بريطانيا، ص 37. جون كينز – التّسويغ الاقتصاديّ والنّظريّ لدولة الرّفاه، ص 37.	X
الفصل 3 – دولة الرّفاه – وجهات نظر مختلفة، ص 42–63	√
الفصل 4 – سياسة اجتماعيّة – اقتصاديّة: البلورة، التّصميم والتّنفيذ، ص 66–91	√
أورلي قلنائي – صحفيّة اجتماعيّة، ص 76 (موضوع "وسائل الإعلام" الّذي في نهاية صفحة 75 **إلزاميّ**) أدوات سياسة مختلفة لحلّ مشكلة تلويث المصانع للهواء، ص 84–85.	X
الفصل 5 – سياسة الميزانيّات، ص 94–113	X
الفصل 6 – سياسة الضّمان الاجتماعيّ، ص 116–137	√
تعريف الفقر وقياسه في الشّريعة اليهوديّة، ص 126 (موضوع "قياس عُمق الفقر" الّذي في بداية الصّفحة **إلزاميّ**). تطوّر منظومة الضّمان الاجتماعيّ في إسرائيل، ص 133–134.	X
الفصل 7 – سياسة الخصخصة، ص 140–157	√
قنوات التّلفزيون التّجاريّة في إسرائيل – خصخصة وتنظيم، عن الخصخصة وعن الثّقافة ص 155.	X
الفصل 8 – سياسة اجتماعيّة – اقتصاديّة في عصر العولمة، ص 160–183	√
المواجهة العالميّة لمشاكل جودة البيئة، ص 176. القطاع العامّ العالميّ، ص 177. القطاع التّجاريّ العالميّ، ص 177. القطاع المدنيّ العالميّ، ص 177. إسرائيل في عصر العولمة، ص 180–181.	X
الفصل 9 – إسرائيل: دولة رفاه يهوديّة وديمقراطيّة، ص 186–217	X

אזרחות

סמל שאלון: 34372

יחידת השלמה לנבחני משנה ונבחנים אקסטרנים בהגבר 70%

בשאלון זה אין מיקוד: יש ללמוד את כל חומר הלימוד.

- יש ללמוד את שני הנושאים: דת, חברה ומדינה והחברה הערבית והדרוזית בישראל.
- הספר המחייב לנושא דת, חברה ומדינה הוא: "דת, חברה ומדינה בישראל".
- הספר המחייב לנושא החברה הערבית והדרוזית בישראל הוא: "החברה הערבית בישראל".
- כל הנושאים של **כל** פרקי הספרים **מחייבים** ויש ללמוד אותם בלי יוצא מן הכלל (כולל החומר במסגרות, בצידי הדפים, טקסטים, חלונות, וכו').

דת, חברה ומדינה בישראל
שער א – דת ומדינה – הילכו שתיהן יחדיו?
– מבוא: מורכבות היחסים בין שלטון מדיני לשלטון דתי – פרק 1 – היחסים בין דת למדינה בעולם ובישראל – פרק 2 – בין יהדות לדמוקרטיה
שער ב – החברה היהודית בישראל – שאלה של זהות
– מבוא: המורכבות שבהגדרת הזהות היהודית – פרק 3 – הציבור החילוני – פרק 4 – הציבור המסורתי – פרק 5 – הציבור הדתי־לאומי – פרק 6 – הציבור החרדי – פרק 7 – הציבור הרפורמי והציבור הקונסרבטיבי
שער ג – דת ומדינה במערכת הפוליטית
– מבוא: השקפות השסע הדתי–חילוני במערכת הפוליטית – פרק 8 – ייצוגה של הדת במערכת הפוליטית
שער ד – ייצוגה של הדת היהודית בחוק, במשפט ובמוסדות מדינת ישראל
– מבוא: החוק והמשפט כאמצעים במאבק על דמותה של המדינה – פרק 9 – סוגיית החוקה – פרק 10 – המשפט העברי וחוקי מדינת ישראל – פרק 11 – חקיקה דתית – פרק 12 – מוסדות הדת היהודית במדינת ישראל
שער ה – לחיות עם מחלוקת
– מבוא: הסדר הסטטוס קוו כדרך ליישוב מחלוקות – פרק 13 – שבת קודש או יום מנוחה? – פרק 14 – גיוס לצבא או לימוד תורה? – פרק 15 – מיהו יהודי? – פרק 16 – נישואין כדת משה וישראל או נישואין אזרחיים? – פרק 17 – לחיות עם מחלוקת – יחסים בין דתיים לחילונים

המשך בעמוד הבא

החברה הערבית והדרוזית בישראל
השער הראשון – החברה הערבית בישראל
– מבוא – מי הם הערבים אזרחי ישראל? – פרק ראשון – מהו מיעוט? – פרק שני – המיעוט הערבי בישראל – פרק שלישי – מהי זהות? – פרק רביעי – רכיבי הזהות של הערבים אזרחי ישראל
השער השני – שוויון, שילוב ושינוי
– מבוא – פרק חמש – אוכלוסייה וחברה – פרק שש – מגמות של שינוי בכלכלה – פרק שבע – חינוך והשכלה גבוהה – פרק שמונה – ייצוג והשתתפות פוליטית של הערבים בישראל – פרק תשע – המחלוקת על הקרקע – פרק עשר – שירות אזרחי לערבים – מוקד מחלוקת בין יהודים לערבים בישראל

المدنيّات

رقم النّموذج: 34372

وحدة تكملة لممتحَني الإعادة وللممتحَنين الخارجيّين في التّوسّع 70%

في هذا النّموذج لا يوجد تركيز: يجب تعلّم كلّ المادّة التّعليميّة.

- يجب تعلُّم الموضوعين: الدّين والمجتمع والدّولة والمجتمع العربيّ والدّرزيّ في إسرائيل.
- الكتاب الملزم لموضوع الدّين والمجتمع والدّولة هو: "דת, חברה ומדינה בישראל".
- الكتاب الملزم لموضوع المجتمع العربيّ والدّرزيّ في إسرائيل هو: "المجتمع العربيّ في إسرائيل".
- جميع المواضيع في **جميع** فصول الكتب هي إلزاميّة، ويجب تعلّمها بدون استثناء (بما في ذلك الموادّ الّتي في الأُطر وفي جوانب الصّفحات والنّصوص والنّوافذ وغير ذلك...).

الدّين والمجتمع والدّولة في إسرائيل
الباب "أ" – الدّين والدّولة – هل يمكن الجمع بينهما؟
– مقدّمة: عقدة العلاقات بين السّلطة السّياسيّة والسّلطة الدّينيّة. – الفصل 1 – العلاقات بين الدّين والدّولة في العالم وفي إسرائيل. – الفصل 2 – بين اليهوديّة والدّيمقراطيّة.
الباب "ب" – المجتمع اليهوديّ في إسرائيل – مسألة هويّة
– مقدّمة: عقدة تعريفات الهويّة اليهوديّة. – الفصل 3 – الجمهور العلمانيّ. – الفصل 4 – الجمهور التّقليديّ. – الفصل 5 – الجمهور الدّينيّ القوميّ. – الفصل 6 – الجمهور المتزمّت (الحريديّ). – الفصل 7 – الجمهور الإصلاحيّ والجمهور المحافظ.
الباب "جـ" – الدّين والدّولة في المنظومة السّياسيّة
– مقدّمة: وجهات نظر التّصدّع الدّينيّ – العلمانيّ في المنظومة السّياسيّة. – الفصل 8 – تمثيل الدّين في المنظومة السّياسيّة.
الباب "د" – تمثيل الدّين اليهوديّ في القانون وفي القضاء وفي مؤسّسات دولة إسرائيل
– مقدّمة: القانون والقضاء كوسيلتين في النّضال على صورة الدّولة. – الفصل 9 – مسألة الدّستور. – الفصل 10 – القضاء العبريّ وقوانين دولة إسرائيل. – الفصل 11 – التّشريع الدّينيّ. – الفصل 12 – المؤسّسات الدّينيّة اليهوديّة في دولة إسرائيل.

המשך בעמוד הבא

الباب "هـ" – العيش مع خلافات
– مقدّمة: اتّفاق الوضع القائم (السّتاتوس كڤو) كطريقة لحلّ الخلافات.
– الفصل 13 – سبت مقدّس أم يوم راحة؟
– الفصل 14 – التّجنيد للجيش أم تعلُّم التّوراة؟
– الفصل 15 – مَن هو اليهوديّ؟
– الفصل 16 – الزّواج بحسب الشّريعة اليهوديّة أم زواج مدنيّ؟
– الفصل 17 – العيش مع خلافات – العلاقات بين المتديّنين والعلمانيّين.

المجتمع العربيّ والدّرزيّ في إسرائيل
الباب الأوّل – المجتمع العربيّ في إسرائيل
– مقدّمة.
– مَن هم العرب مواطنو إسرائيل؟
– الفصل الأوّل – ما هي الأقلّيّة؟
– الفصل الثّاني – الأقلّيّة العربيّة في إسرائيل.
– الفصل الثّالث – ما هي الهويّة؟
– الفصل الرّابع – مركّبات الهويّة لدى المواطنين العرب في إسرائيل.
الباب الثّاني – المساواة والدّمج والتّغيير
– مقدّمة.
– الفصل الخامس – السّكّان والمجتمع.
– الفصل السّادس – اتّجاهات التّغيير في الاقتصاد الإسرائيليّ.
– الفصل السّابع – التّعليم والتّعليم العالي.
– الفصل الثّامن – التّمثيل والمشاركة السّياسيّة للعرب في إسرائيل.
– الفصل التّاسع – الصّراع على الأرض.
– الفصل العاشر – الخدمة المدنيّة للعرب – موضع خلاف بين اليهود والعرب في إسرائيل.

אזרחות

סמל שאלון: 34282

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים שלא ייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

העקרונות הדמוקרטיים	
בכל הנושאים יש ללמוד את המושגים באופן מלא בהתאמה לפירוט הנושאים כפי שמופיע בכלי העזר	
— שלטון העם	
— דמוקרטיה ישירה, דמוקרטיה עקיפה/ייצוגית. משאל עם — תנאי יסוד לבחירות דמוקרטיות: כלליות, חשאיות, מחזוריות, שוות, מאפשרות התמודדות חופשית	√
— תרבות פוליטית דמוקרטית	
— סובלנות, פלורליזם, הסכמיות	√
— עקרון הכרעת הרוב ושמירה על זכויות המיעוט	
— עקרון הכרעת הרוב, עריצות הרוב	√
— הגבלת השלטון	
— עקרון הגבלת השלטון — עקרון הפרדת רשויות — חוקה (לא כולל חוקה פורמלית וחוקה מטריאלית) — מנגנוני פיקוח מוסדיים ומנגנוני פיקוח חוץ־מוסדיים	√
— שלטון החוק	
— עקרון שלטון החוק — סוגי הפרות חוק ועבריינות: עבריינות פלילית, עבריינות שלטונית (אישית ציבורית) — עבריינות פוליטית/אידאולוגית — מקרים שבהם יש ספק, מחלוקת או מתח בשאלת מחויבות לציות החוק: סירוב לציית לחוק מטעמי מצפון וסירוב מטעמים אידאולוגיים פוליטיים — פקידה בלתי חוקית — פקודה בלתי חוקית בעליל	√
— רשויות השלטון	
— הרשות המחוקקת	
— עבודת הכנסת: קואליציה, אופוזיציה, מליאה, ועדות — תפקידי הכנסת: כינון הממשלה, ייצוג האזרחים, חקיקה, פיקוח וביקורת, מינוי בעלי תפקידים, אספה מכוננת — חקיקה ראשית: תהליך החקיקה	√

המשך בעמוד הבא

הנושאים שייכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ √ .

הנושאים ש<u>לא</u> יכללו בחומר הלימודים לבחינה מסומנים ב־ X .

— הרשות המבצעת	
— תפקידי הממשלה: קביעת מדיניות וביצועה, קביעת תקנות — חקיקת משנה, סמכות שיורית, חקיקת תקנות לשעת חירום — אחריות ממשלתית משותפת, אחריות מיניסטריאלית	√
— הרשות השופטת	
— אי־תלות של הרשות השופטת בישראל — סוגי משפט: משפט פלילי, משפט אזרחי — בג"ץ, ביקורת שיפוטית, אקטיביזם שיפוטי	√

المدنيّات
رقم النّموذج: 34282

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ ،
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

المبادئ الدّيمقراطيّة:	
في جميع المواضيع، يجب تعلُّم المصطلحات بشكل تامّ بالملاءَمة مع تفصيل المواضيع كما ترد في وسائل المساعدة.	
– **مبدأ حكم الشّعب:**	
– ديمقراطيّة مباشرة، وديمقراطيّة غير مباشرة/تمثيليّة، استفتاء عامّ. – شروط أساسيّة لانتخابات ديمقراطيّة: عامّة، سرّيّة، دوريّة، متساوية، تمكّن تنافسًا حرًّا.	√
– **ثقافة سياسيّة ديمقراطيّة:**	
– التّسامح، التّعدّديّة، الإجماع (التّوافقيّة).	√
– **مبدأ حسم الأكثريّة والحفاظ على حقوق الأقلّيّة:**	
– مبدأ حسم الأكثريّة، تعسّف/استبداد الأكثريّة.	√
– **مبدأ تقييد السّلطة:**	
– مبدأ تقييد السّلطة.	√
– مبدأ فصل السّلطات.	√
– الدّستور (لا يشمل الدّستور الرّسميّ والدّستور المادّيّ).	√
– أجهزة الإشراف والمراقبة المؤسّساتيّة/الرّسميّة، وأجهزة الإشراف والمراقبة غير المؤسّساتيّة/غير الرّسميّة.	√
– **مبدأ سلطة القانون:**	
– مبدأ سلطة القانون.	√
– أنواع خرق القانون والمخالفات: مخالفة جنائيّة عاديّة، مخالفة سلطويّة (شخصيّة وعامّة).	√
– المخالفة السّياسيّة/الأيديولوجيّة.	√
– حالات فيها شكّ، الخلاف أو التّوتّر في مسألة واجب الانصياع للقانون: رفض الانصياع للقانون لأسباب ضميريّة، ورفض لأسباب أيديولوجيّة سياسيّة.	√
– الأمر غير القانونيّ.	√
– الأمر غير القانونيّ بشكل قاطع.	√

המשך בעמוד הבא

المواضيع الّتي ستُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ √ ،
المواضيع الّتي لن تُشمَل في المادّة الدّراسيّة للامتحان مُشار إليها بـ X .

– **سلطات الحكم :**	
– **السّلطة التّشريعيّة :**	
– عمل الكنيست : ائتلاف، معارضة، هيئة الكنيست، لجان الكنيست .	√
– وظائف الكنيست : تشكيل الحكومة، تمثيل المواطنين، التّشريع، الإشراف والمراقبة، تعيين أو انتخاب أصحاب المناصب، سلطة تأسيسيّة (مجلس تأسيسيّ) .	√
– التّشريع الرّئيسيّ : عمليّة التّشريع .	√
– **السّلطة التّنفيذيّة :**	
– وظائف الحكومة : وضع السّياسة وتنفيذها، وضع الأنظمة – التّشريع الثّانويّ، صلاحيّة القيام بأيّ عمل لا يقع ضمن نطاق عمل سلطة أخرى، وضع أنظمة الطّوارئ .	√
– المسؤوليّة الحكوميّة المشتركة، المسؤوليّة الوزاريّة .	√
– **السّلطة القضائيّة :**	
– عدم تبعيّة واستقلاليّة السّلطة القضائيّة في إسرائيل .	√
– نوعا القضاء : قضاء جنائيّ، قضاء مدنيّ .	√
– محكمة العدل العليا، الرّقابة القضائيّة، الفعّاليّة القضائيّة .	√